

ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND POLITICAL SCIENCES

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Διπλωματική Εργασία

**Η επίδραση της Σεξουαλικής Προκατάληψης και των Αντιλήψεων των Ρόλων
Φύλου στις Στάσεις για τον Ομόφυλο Γάμο και την Ομόφυλη Γονική Μέριμνα**

Μαρία Πανίδα
Α.Μ. 0620Μ034

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ψυχολογία»

Ειδίκευση «Ταυτότητες και Διαπροσωπικές Σχέσεις»

Επόπτες: Παναγιώτης Κορδούτης, Σουλτάνα Μαντόγλου, Ηρακλής Γρηγορόπουλος

Αθήνα, 2022

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την τριμελή επιτροπή, τον κύριο Κορδούτη, την κυρία Μαντόγλου και τον κύριο Γρηγορόπουλο για την καθοδήγηση και την εμπιστοσύνη τους κατά το σχεδιασμό και την εκπόνηση της εργασίας, την καλή συνεργασία και τη διαθεσιμότητά τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή χρειάστηκε η συνδρομή τους.

Ευχαριστώ την οικογένειά μου, για την στήριξη και την ενθάρρυνσή τους καθ' όλη την ακαδημαϊκή μου πορεία, για την υπομονή και το ενδιαφέρον τους, την ψυχολογική και συναισθηματική στήριξη, και την ασφάλεια που πάντα μου προσφέρουν.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω όλα τα άτομα και τις ομάδες που συμμετείχαν στην εκπόνηση της παρούσας έρευνας, χωρίς το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των οποίων η έρευνα αυτή δε θα ήταν δυνατή.

Τέλος, ευχαριστώ τους συμφοιτητές και συμφοιτήτριές μου, για τα δύο εξαιρετικά, αξέχαστα χρόνια συμφοίτησής μας.

Copyright © Μαρία Πανίδα, 2022

All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας διπλωματικής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της διπλωματικής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τη συγγραφέα. Η έγκριση διπλωματικής εργασίας από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων της συγγραφέως.

Πίνακας Περιεχομένων

I. Περίληψη	4
Abstract	5
II. Εισαγωγή	
1. Ερευνητική ανασκόπηση.....	6
1.1. Στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο.....	7
1.2. Στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα.....	9
2. Ερευνητικοί στόχοι.....	15
III. Μέθοδος	
1. Ερευνητική διαδικασία.....	16
2. Δείγμα.....	17
3. Μέσα συλλογής δεδομένων.....	17
IV. Αποτελέσματα	
1. Περιγραφική ανάλυση.....	19
2. Συσχετίσεις.....	21
3. Ιεραρχική Πολλαπλή Παλινδρόμηση.....	21
V. Συζήτηση	
1. Περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	27
VI. Βιβλιογραφία	29
VII. Παράρτημα	
1. Πίνακας 1.....	49
2. Πίνακας 2.....	50
3. Πίνακας 3.....	51
4. Πίνακας 4.....	52
5. Πίνακας 5.....	52
6. Πίνακας 6.....	52
7. Πίνακας 7.....	53
8. Πίνακας 8.....	54
9. Πίνακας 9.....	54
10. Πίνακας 10.....	55
11. Πίνακας 11.....	56

Περίληψη

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα, σε σχέση με μεταβλητές που έχουν βιβλιογραφικά αναδειχθεί ότι συμβάλουν στην πρόβλεψη των παραπάνω στάσεων. Πιο συγκεκριμένα, διερευνήθηκε η επίδραση δημογραφικών χαρακτηριστικών, του βαθμού θρησκευέσθαι, της επαφής με τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, των αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων και της σεξουαλικής προκατάληψης ως προς τις εξαρτημένες μεταβλητές. Οι συμμετέχοντες της έρευνας (N=170) συμπλήρωσαν μία σειρά κλιμάκων διαδικτυακά, και ακολούθησε η στατιστική ανάλυση των δεδομένων για τον έλεγχο των υποθέσεων. Οι υποθέσεις της έρευνας επιβεβαιώθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό. Κατασκευάστηκε ένα μοντέλο ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης, με ανεξάρτητες μεταβλητές το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, το σεξουαλικό προσανατολισμό, το βαθμό θρησκευέσθαι, την επαφή με ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα, τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τη σεξουαλική προκατάληψη, το οποίο έδειξε αρκετά καλή εξήγηση της διακύμανσης των δειγματικών δεδομένων. Η επίδραση των αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων και της σεξουαλικής προκατάληψης είχαν μοναδική σημαντική επίδραση στις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα, με τις πιο παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τον υψηλότερο βαθμό σεξουαλικής προκατάληψης να προβλέπουν πιο αρνητικές στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα. Στην έρευνα προέκυψαν σαφώς περιορισμοί, τα αποτελέσματα ωστόσο επιβεβαιώνουν και επεκτείνουν την υπάρχουσα βιβλιογραφία για τον ελληνικό πληθυσμό.

Λέξεις κλειδιά: ομόφυλος γάμος, ομόφυλη γονική μέριμνα, ρόλοι φύλου, σεξουαλική προκατάληψη

Abstract

The purpose of this study is to examine attitudes towards same sex marriage and same sex parenting, in relation to factors which have been indicated as predictors of the aforementioned attitudes in bibliographic records. To be more specific, the influence of demographic characteristics, religiosity, personal contact with the LGBTQI+ community, gender role attitudes and sexual prejudice was assessed in relation to the dependent variables. Participants of this study (N=170) filled out a series of online research scales, and statistical analysis of the data followed to test the hypotheses. Research hypotheses were sufficiently confirmed. A model of hierarchical multiple regression was constructed, using gender, age, educational attainment, sexual orientation, religiosity, contact with LGBTQI+ individuals, gender role attitudes and sexual prejudice as predictors, which in turn substantially explained the variation in sample data. The influence of gender role attitudes and sexual prejudice had a unique significant effect on attitudes towards same sex marriage and same sex parenting, viz. that more traditional gender role attitudes and higher degree of sexual prejudice predicted more negative attitudes towards same sex marriage and same sex parenting. In the course of this study limitations evidently arose, nevertheless, the results confirm and expand existing literature regarding Greek population.

Key words: same sex marriage, same sex parenting, gender roles, sexual prejudice

Εισαγωγή

Ερευνητική ανασκόπηση

Οι μορφές καταχωρημένης συμβίωσης για τα ομόφυλα ζευγάρια, ανάμεσά τους και ο γάμος, χαίρουν ολοένα και μεγαλύτερης υποστήριξης σε δυτικές κοινωνίες (Badgett, 2004; Graham, 2004; Herek, 2006; Hollekim et al., 2012; Lewis & Gossett, 2008). Ωστόσο, οι συν τω χρόνω θετικότερες στάσεις προς τις σεξουαλικές μειονότητες (Loftus, 2001; Newman, 2007) και η εγκαθίδρυση νομοθεσίας εναντίον των διακρίσεων βάσει σεξουαλικού προσανατολισμού, δεν αναιρούν τη σεξουαλική προκατάληψη (Worthington et al., 2005), αλλά μάλλον διαφαίνονται σαν λογική προέκταση της διεκδίκησης πολιτικών δικαιωμάτων, ασχέτως του βαθμού αποδοχής τους (Kitzinger & Wilkinson, 2004).

Στην Ελλάδα αναγνωρίζεται θεσμικά το σύμφωνο συμβίωσης ομόφυλων ζευγαριών, σύμφωνα με το Νόμο 4356/2015. Παλαιότερες έρευνες για τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα παρατήρησαν σαφώς αρνητικότερες στάσεις της ελληνικής κοινωνίας, σε σχέση με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες (European Social Survey, 2013; Pavlou, 2009). Εντούτοις, έχουν σημειωθεί και θετικότερες στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο μεταγενέστερα (Grigoropoulos, 2019).

Η σύνδεση των στάσεων για τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα δεν είναι πάντα ξεκάθαρη. Οι Webb & Chonody (2012, 2014) πρότειναν πως οι στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα επηρεάζουν τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο, και τα δύο συχνά φαίνονται να συνδέονται (Avery et al., 2007; Olson et al., 2006; Rollè et al., 2018). Εξετάζοντας τα δύο ανεξάρτητα, ωστόσο, παρατηρείται μεγάλη διακύμανση στις στάσεις μεταξύ χωρών (Dotti Sani & Quaranta, 2020; Lottes & Alkula, 2011; Schwartz, 2010). Αν και το οικογενειακό

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

δίκαιο έχει τροποποιηθεί υπέρ των ομόφυλων οικογενειών σε πολλές χώρες, η αποδοχή της ομόφυλης γονικής μέριμνας δεν είναι εξίσου διαδεδομένη (Carroll & Mendos, 2017; Hollekim et al., 2012).

Καθώς στην Ελλάδα η σύλληψη της οικογένειας, του γάμου και του γονεϊκού ρόλου συνδέονται στενά, η έλλειψη κατοχύρωσης του ομόφυλου γάμου ίσως αποτελεί τροχοπέδη στην κατοχύρωση της ομόφυλης γονικής μέριμνας (Kantsa & Chalkidou, 2014). Η τελευταία παραμένει μάλλον αφανής, ενώ το νομικό πλαίσιο για τη δημιουργία οικογένειας επιτρέπει μόνο την αναδοχή από ομόφυλα ζευγάρια. Οι μέθοδοι υποβοηθούμενης αναπαραγωγής είναι προσβάσιμες μόνο σε «ελεύθερες γυναίκες». Εν προκειμένω, η διαδικασία αυτή είναι διαθέσιμη μόνο σε ζευγάρια λεσβιών, εφόσον αποκρύψουν τη σχέση τους και παρουσιαστούν ως ελεύθερες γυναίκες. Παρόμοια, η τεκνοθεσία δεν επιτρέπεται σε ομόφυλα ζευγάρια, αλλά επιτρέπεται σε ελεύθερα άτομα που επιθυμούν να γίνουν γονείς.

Ο στόχος της παρούσας έρευνας είναι η μελέτη των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα, σε σχέση με μεταβλητές που έχουν βιβλιογραφικά αναδειχθεί ότι συμβάλουν στην πρόβλεψη των παραπάνω στάσεων, σε δείγμα ελληνικού πληθυσμού.

Στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο

Η εξαίρεση των ομόφυλων ζευγαριών από το δικαίωμα σύναψης γάμου έχει βάση στην ενσωμάτωση μακροχρόνιων κοινωνικών διακρίσεων στη νομοθεσία και τις πολιτικές πρακτικές (π.χ. Goodwin & Butler, 2009; Worthington et al., 2005), καθώς επίσης συντηρεί και ενισχύει τις διακρίσεις και την υπερίσχυση ετεροσεξουαλικών προτύπων (Hull, 2003; Oswald et al., 2005; van den Akker et al., 2012). Η άρνηση συμπερίληψης των ομόφυλων ζευγαριών στο θεσμό του γάμου έχει πολυσχιδείς συνέπειες, δεδομένου ότι ο γάμος παρέχει κοινωνικά, ψυχολογικά,

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

νομικά και οικονομικά προνόμια (Eskridge, 2000; Herdt & Kertzner, 2006; Herek, 2006; Kopels, 1998; LaSala, 2007; Tully, 1994). Η εξαίρεση από το θεσμό στερεί τα παραπάνω οφέλη και εκθέτει τα άτομα σε ψυχοκοινωνικούς στρεσογόνους παράγοντες (Cochran, 2001; Giammattei & Green, 2012; Hatzenbuehler et al., 2010; Hull, 2003). Εν αντιθέσει, το δικαίωμα στο γάμο συνδέεται με την ευεξία των σεξουαλικών μειονοτήτων (APA, 2011; Rostosky et al., 2009; Wight et al., 2013), και η εμπλοκή σε μία νομικά αναγνωρισμένη στενή σχέση μειώνει τη δυσφορία (Riggle et al., 2010).

Ερευνητικά έχουν παρατηρηθεί θετικότερες στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο από γυναίκες, νεότερους συμμετέχοντες και άτομα ανώτερου εκπαιδευτικού επιπέδου (Baunach, 2010, 2012; Brumbaugh et al., 2008; Herek, 2002; Hollekim et al., 2012; Pearl & Paz Galupo, 2007; Sherkat et al., 2010; Siebert et al., 2009; Treas, 2002), ενώ η οικογενειακή κατάσταση έχει μικρότερη επίδραση και ίσως αποτελεί συγχυτική μεταβλητή (Becker, 2012; Brumbaugh et al., 2008; Casper & Bianchi, 2002; Siebert et al., 2009). Ακόμη, η συντηρητική πολιτική τοποθέτηση ή ιδεολογία, καθώς και το θρησκευέσθαι συνδέονται με τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο (Baunach, 2012; Becker, 2012; Brewer, 2003; Craig et al., 2005; Duncan & Kimmelmeier, 2012; Edwards, 2007; Ellison et al., 2011; Haider-Markel & Joslyn, 2005; Hollekim et al., 2012; Lee & Hicks, 2013; Merino, 2013; Olson et al., 2006; Pearl & Paz Galupo, 2007; Schwartz, 2010; Sherkat et al., 2010, 2011; Siebert et al., 2009; Todd & Ong, 2012; Treas, 2002; Walls, 2010), ενώ παρόμοια επιρροή έχει και η υιοθέτηση παραδοσιακών ηθικών αξιών (Baunach, 2012; Becker, 2012; Brewer, 2003; Campbell & Larson, 2007; Craig et al., 2005; Edwards, 2007; Olson et al., 2006). Οι στάσεις για τα δικαιώματα των γυναικών και η σεξουαλική προκατάληψη επηρεάζουν επίσης τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο (Brewer, 2003; Eskridge, 2002; Herek, 2002;

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Josephson, 2005; Lee & Hicks, 2013; Mohiyy & Morry, 2004; Moskowitz et al., 2010; Pearl & Paz Galupo, 2007), ενώ η κοινωνική επαφή με άτομα και ζευγάρια της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας συμβάλλει στη βελτίωση τους (Barth & Parry, 2009; Barth et al., 2009; Costa, et al., 2014c; Merino, 2013).

Στο παρελθόν έχει μελετηθεί ο τρόπος που τα μέλη των σεξουαλικών μειονοτήτων νοσηματοδοτούν τον ετεροφυλόφιλο γάμο (Oswald, 2002), και τις ομόφυλες στενές σχέσεις όπου υπάρχει δέσμευση εκτός γάμου (Haley-Banez & Garrett, 2002; Slater, 1995; Stiers, 1999). Καθώς ο ρόλος της κοινότητας είναι ιδιαίτερης σημασίας για τις στενές σχέσεις των ομόφυλων ζευγαριών (Meyer, 1990; Stearns & Sabini, 1997), στην περίπτωση αναγνώρισης του δικαιώματος του ομόφυλου γάμου, τα μέλη της κοινότητας δεν αναμένουν μόνο νομική κατοχύρωση δικαιωμάτων και επικύρωση της ισότητας, αλλά και την πιθανή μεταβολή των σχέσεων εντός της κοινότητας και των σχέσεων της κοινότητας με το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο (Lannutti, 2005).

Πρότερες έρευνες έχουν σημειώσει ότι οι ομοφυλόφιλες γυναίκες έχουν πιο ευνοϊκές στάσεις προς το γάμο και τη νομιμοποίησή του (Baiocco et al., 2012; Carpenter & Gates, 2008; Ponce et al., 2010), το οποίο ίσως συνδέεται με πεποιθήσεις για τους ρόλους των φύλων και γενικότερα με το κοινωνιοψυχολογικό πλαίσιο (D'Augelli & Grossman, 2001; Herek, 2002, 2009; Mahay & Lewin, 2007). Άλλοι παράγοντες που πιθανώς επηρεάζουν τις στάσεις των ομοφυλόφιλων ατόμων προς τον ομόφυλο γάμο είναι το επίπεδο εκπαίδευσης, η πολιτική τοποθέτηση και η αποκάλυψη στην οικογένεια (Baiocco et al., 2012; Herek & Capitanio, 1996; Herek et al., 2009; Solomon et al., 2004). Τέλος, ο βαθμός εσωτερίκευσης αρνητικών στερεοτύπων για τις ομοφυλόφιλες σχέσεις και οικογένειες, όπως και το εσωτερικευμένο σεξουαλικό στίγμα, έχουν συνδεθεί με τις στάσεις προς τον ομόφυλο

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

γάμο (Baiocco et al., 2012; Fingerhut & Maise, 2010; Frost, 2011; Mohr & Daly, 2008; Pacilli et al., 2011; Riggle et al., 2010).

Στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα

Επειδή η θεσμική εξίσωση των ομόφυλων σχέσεων με τις ετερόφυλες θα μπορούσε να έχει συνέπειες και στην εξίσωση της ομόφυλης με την ετερόφυλη γονική μέριμνα, ο ομόφυλος γάμος δεν είναι μόνο θέμα πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά και οικογενειακής πολιτικής (Meezan & Rauch, 2005). Αφενός η νομιμοποίηση του ομόφυλου γάμου μπορεί να συμβάλλει στη μείωση της προκατάληψης και των διακρίσεων (Hooghe & Meeusen, 2013; Hull, 2003; van den Akker et al., 2012), με προεκτάσεις στο δικαίωμα τεκνοθεσίας, όπως στη διαφορετική αντιμετώπιση της γονεϊκότητας αναλόγως το φύλο του ζευγαριού (Biblarz & Stacey, 2010; Gato & Fontaine, 2013). Αφετέρου η άρνηση του ομόφυλου γάμου υποθάλλει προβλήματα για τη γονική μέριμνα, εκθέτοντας τις οικογένειες σε κοινωνικό στίγμα, διακρίσεις, νομική και θεσμική ανασφάλεια (Lowe, 2009; Pawelski et al., 2006).

Σύμφωνα με τα ερευνητικά δεδομένα, η γονική ικανότητα των ομόφυλων γονέων δε διαφέρει από των ετερόφυλων γονέων (Baiocco et al., 2018; Bos & van Balen, 2008; Fedewa et al., 2015; Goldberg & Sweeney, 2019; Golombok et al., 2003; Patterson, 2017; Reczek, 2020; Short et al., 2007). Σε κάποιο βαθμό, αυτό φαίνεται να αντιστοιχεί στις κοινωνικές αναπαραστάσεις της ομόφυλης γονικής μέριμνας (Camilleri & Ryan, 2006; Costa et al., 2014a; Rincon & Lam, 2011), ωστόσο συνυπάρχει η άποψη πως οι ομόφυλοι γονείς είναι λιγότερο κατάλληλοι (Avery et al., 2007), και δημιουργούν ένα πιο επικίνδυνο (Crawford & Solliday, 1996), στρεσογόνο (Meyer, 2003; Paolini, 2019) και λιγότερο φροντιστικό περιβάλλον για τα παιδιά, σε σύγκριση με ετερόφυλους γονείς (Morse et al., 2007). Επιπρόσθετα, οι αρνητικές στάσεις εκδηλώνονται ενίοτε έμμεσα, μετατοπίζοντας την

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

κριτική της γονικής ικανότητας στην επίρριψη ευθυνών για τη συμπεριφορά των παιδιών στους ομόφυλους γονείς (Di Battista et al., 2020; Ioverno et al., 2017; Massey, 2007; Tusi et al., 2020).

Ακόμη, έχει επανειλημμένως παρατηρηθεί ερευνητικά ότι η αναπτυξιακή, ψυχολογική, συναισθηματική και κοινωνική προσαρμογή των παιδιών ομόφυλων γονέων δε διαφέρει από εκείνη των παιδιών ετερόφυλων γονέων (Baiocco et al., 2018; Bos et al., 2007; Bos & Sandfort, 2010; Farr et al., 2010; Fedewa et al., 2015; Fitzgerald, 1999; Paige, 2005; Patterson, 1992, 2005, 2017; Tasker & Patterson, 2008; Wainright et al., 2004), καθώς και ότι η ομόφυλη γονική μέριμνα δεν επηρεάζει το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή την ατομική και κοινωνική ανάπτυξη (Baiocco et al., 2018; Biblarz & Stacey, 2010; Bos & Sandfort, 2010; Farr et al., 2018; Fedewa et al., 2015; Fulcher et al., 2008; Golombok & Tasker, 1996; Patterson, 1992; Tasker, 2010; Wainright et al., 2004). Μολαταύτα, εξακολουθούν να επικρατούν παρανοήσεις και ανησυχίες για το συμφέρον των παιδιών (Mallon, 2000) και την ευεξία τους (Becker & Todd, 2013; Carneiro et al., 2017; Frias-Navarro, et al., 2016; Gato & Fontaine, 2013, 2016; Morse et al., 2007). Συνοπτικά, παρά τα ερευνητικά ευρήματα που διαψεύδουν τις ανησυχίες για την ομόφυλη γονική μέριμνα, φαίνεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν αρνητικές αντιλήψεις (π.χ. Baiocco et al., 2020; Camilleri & Ryan, 2006; Costa et al., 2014a, 2019; Gato & Fontaine, 2016a,b; Lingiardi et al., 2016; Pennington & Knight, 2011; Voultzos et al., 2019).

Οι αρνητικές στάσεις για την ομόφυλη γονική μέριμνα έχουν συνδεθεί με το φύλο, την ηλικία και το επίπεδο εκπαίδευσης (Baiocco et al. 2013; Brumbaugh et al., 2008; Costa et al., 2014b, 2019; Gato & Fontaine, 2013, 2016a; Herek, 2002; Hollekim et al., 2012; Ioverno et al., 2017; Lingiardi et al., 2016; Morse et al., 2007; Pistella et al., 2018; Rowlands & Lee, 2006; Ryan et al., 2007; Schwartz & Rubel,

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

2005; Zhao & Zheng, 2020), ή τη γονική ιδιότητα (Becker, 2012; Morse et al., 2007). Ακόμη, οι στάσεις αυτές συνδέονται με την πολιτική τοποθέτηση, το βαθμό θρησκευέσθαι και τη συντηρητική ιδεολογία (Baiocco et al., 2013; Becker, 2012; Costa et al., 2014b, 2019; Haider-Markel & Joslyn, 2008; Hollekim et al., 2012; Lingiardi et al., 2016; McCutcheon & Morrison, 2015; Morse et al., 2007; Schwartz, 2010; Sigillo et al., 2012; Swank & Raiz, 2010; Whitehead, 2018), πιθανώς λόγω του ετεροσεξουαλικού προτύπου οικογένειας που καλλιεργούν οι συντηρητικοί θεσμοί, ακόμη κι αν αυτό δεν αντιστοιχεί σε πολλές σύγχρονες κοινωνίες (π.χ. Tasker & Patterson, 2007). Επιπλέον, η εξοικείωση με το θέμα του ομόφυλου γάμου μειώνει προοδευτικά τις αρνητικές στάσεις (Herek & Capitanio, 1996; Overby & Barth, 2002; Lewis, 2011; Mohipp & Morry, 2004; Swank & Raiz, 2010), και η διαπροσωπική επαφή με ομόφυλα ζευγάρια οδηγεί σε μεγαλύτερη αποδοχή των θεσμικά αναγνωρισμένων σχέσεων και της τεκνοθεσίας (Barth & Parry, 2009; Barth et al., 2009; Costa et al., 2014c; Frias-Navarro et al., 2015; Herek & Capitanio, 1996; Lewis, 2011; Merino, 2013).

Επιπρόσθετα, η αυξημένη ορατότητα της ομόφυλης γονικής μέριμνας σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο έχει αναδείξει τη σύνδεση της σεξουαλικής προκατάληψης με την απόρριψη της ομόφυλης γονικής μέριμνας (Baiocco et al., 2013; Costa et al., 2018; Ioverno et al., 2017; Lingiardi et al., 2016; Massey et al., 2013; McCutcheon & Morrison, 2015; Morse et al., 2007; Rollè et al., 2018; Vecho et al., 2019). Άτομα με υψηλό βαθμό σεξουαλικής προκατάληψης αξιολογούν χαμηλότερα την γονική ικανότητα των ομόφυλων ζευγαριών (Gato & Fontaine, 2016a; Ioverno et al., 2017; Massey, 2007; Massey et al., 2013), και είναι λιγότερο διατεθειμένα να τους εμπιστευτούν τη φροντίδα ενός παιδιού (Crawford et al., 1999; Fraser et al., 1995). Η συμβολή των αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων –που

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

εξετάζεται παρακάτω– στις στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα μπορεί να πραγματώνεται και δια μέσου της σεξουαλικής προκατάληψης (Gato & Fontaine, 2017; Ioverno et al., 2017, 2018; Pistella et al., 2018), με τις αρνητικότερες στάσεις ανδρών να οφείλονται στον υψηλότερο βαθμό σεξουαλικής προκατάληψης (Ioverno et al., 2018; Lingiardi et al., 2016; Massey et al., 2013; Moskowitz et al., 2010; Pistella et al., 2018; Webb et al., 2017).

Οι παραδοσιακές και σεξιστικές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων συνεπάγονται την εμφάνιση αρνητικών στάσεων προς τις ομόφυλες οικογένειες (Baiocco & Ioverno, 2016; Gato & Fontaine, 2016b; McCutcheon & Morrison, 2015; Pacilli et al., 2017; Rye & Meaney, 2010; Swank & Raiz, 2010; Webb et al., 2017). Η προσκόλληση στο παραδοσιακό μοντέλο της οικογένειας και οι προσδοκίες συμπληρωματικότητας των φύλων (Biblarz & Stacey, 2010; DiLapi, 1989; Eagly et al., 2000; Fiske et al., 2002; Mucchi-Faina et al., 2010; Schwartz & Rubel, 2005; Webb et al., 2017), οδηγεί στην πεποίθηση ότι δύο γονείς αντίθετου φύλου είναι απαραίτητοι για την ανάπτυξη υγείων παιδιών (Baiocco & Ioverno, 2016; Golombok, 2015; Hosking & Ripper, 2012; Lingiardi & Carone, 2016), και μπορεί να οδηγούν σε διαφοροποιήσεις των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, εξαρτήσε του φύλου των γονέων (Ioverno et al., 2017). Σύμφωνα με την υπόθεση της συμπληρωματικότητας των φύλων στο πλαίσιο της οικογένειας, η ομόφυλη γονική μέριμνα αντιλαμβάνεται ως επιβλαβής για τα παιδιά και ελλιπής στη δομή της, επιβεβαιώνοντας την ανωτερότητα των ετερόφυλων γονέων (Biblarz & Stacey, 2010; Clarke, 2001; Costa et al., 2014b; Gato & Fontaine, 2016a; McLeod et al., 1999). Η σοβαρότερη παραβίαση των ρόλων φύλου στην περίπτωση των ομοφυλόφιλων πατέρων (Gato & Fontaine, 2016b; Herek & Maclemore, 2013) επιφέρει και αρνητικότερες στάσεις προς αυτούς (Baiocco et al., 2013; Biblarz & Stacey, 2010;

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Dempsey & Critchley, 2010; Gato & Fontaine, 2013; Herek, 2002; Ioverno et al., 2018; Lingiardi et al., 2016; McCutcheon & Morrison, 2015; Webb et al., 2017; Worthen, 2013).

Παρά τις όποιες κατά περίπτωση αλλαγές που αφορούν τη θεσμική κατοχύρωση των ομόφυλων σχέσεων, οι ομόφυλες οικογένειες δεν χαίρουν της ίδιας νομικής προστασίας (Avery et al., 2007; Gates et al., 2007; Lampis, et al., 2017; Polikoff, 2000) και αντιμετωπίζουν σειρά προκαταλήψεων, διακρίσεων και συμπεριφορών στιγματοποίησης (de Oliveira et al., 2014; Herek et al., 2007; Lopes, et al., 2017). Τα ομόφυλα ζευγάρια συστηματικά αποκλείονται από το δικαίωμα στην οικογένεια και τη συγγένεια (Lasio et al., 2019; Santos, 2013; Weston, 1991), αυτό ωστόσο δεν τα εμποδίζει στη δημιουργία οικογένειας (π.χ. Gates et al., 2007; Goldberg, 2009; Szymanski et al., 2008). Έρευνες σημειώνουν την επιθυμία των ομοφυλόφιλων να αποκτήσουν παιδιά, ειδικά όταν βρίσκονται σε σταθερή σχέση (Baiocco & Laghi, 2013; D'Augelli et al., 2007; Rossi et al., 2010; Sbordone, 1993). Ακόμη, ομοφυλόφιλα άτομα αναγνωρίζουν την αξία της γονεϊκότητας, ασχέτως του σεξουαλικού τους προσανατολισμού (Patterson & Riskind, 2010; Rossi et al., 2010). Ωστόσο, η πρόθεση απόκτησης παιδιών δεν αντιστοιχεί πάντα στην επιθυμία (Baiocco & Laghi, 2013; Costa & Bidell, 2017; Gates et al., 2007; Lasio et al., 2020; Riskind & Patterson, 2010), και σε αυτό φαίνονται να συμβάλλουν τα δομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά εμπόδια στην ανατροφή παιδιών (Grigoropoulos, 2022; Katsea-Sarantou, 2020; Scandurra et al., 2019).

Ανάμεσα στους παράγοντες που επηρεάζουν τις στάσεις των ομοφυλόφιλων ατόμων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα είναι η ηλικία και το φύλο (Baiocco et al., 2012; Baiocco & Laghi, 2013; Lasio et al., 2020; Pistella et al., 2018; Trub et al., 2017; Zhao & Zheng, 2020). Αν και ορισμένες έρευνες δεν εντοπίζουν διαφορές

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

βάσει φύλου (Costa & Bidell, 2017; Lasio et al., 2020), σε άλλες έρευνες σημειώνεται μεγαλύτερη πρόθεση και επιθυμία από λεσβίες γυναίκες (Baiocco et al., 2012, 2013; Scandurra et al., 2019), αν και αυτό δε συνεπάγεται την απουσία δισταγμών και εμποδίων (π.χ. Crespi, 2001; Grigoropoulos, 2021; Spidsberg, 2007). Η πολιτική τοποθέτηση και μεταβλητές σχετικές με το θρησκευέσθαι επίσης επηρεάζουν τις στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, ως αποτέλεσμα εσωτερίκευσης ομοαρνητικών στάσεων (Baiocco et al., 2012; Costa & Bidell, 2017; Lasio et al., 2019; Pacilli et al., 2011; Petruccelli et al., 2015; Whitley, 2009). Ακόμη, η ετερονορμική αντίληψη της γονεϊκότητας και οι παραδοσιακές αντιλήψεις των ρόλων φύλου επηρεάζουν αρνητικά τις στάσεις ομοφυλόφιλων ατόμων, ενώ δεν ελλείπουν ανησυχίες για τη βέλτιστη ανάπτυξη των παιδιών (Bos & Van Balen, 2008; Ciano-Boyce & Shelley-Sireci, 2002; de Oliveira et al., 2013; Pacilli et al., 2011; Pistella et al., 2018; Tasker, 2010). Η αμφισβήτηση των ομοφυλόφιλων ατόμων για τις γονεϊκές τους ικανότητες, λόγω του πλαισίου σεξουαλικής προκατάληψης και συστηματικής υποτίμησης των ομόφυλων ζευγαριών (Baiocco et al., 2012; Ben-Ari & Tali Livni, 2006; Berger, 2000; Clarke & Kitzinger, 2005; Goldberg & Allen, 2007; Lingiardi et al., 2012; Mucchi-Faina et al., 2010; Pacilli et al., 2011) διαφαίνεται ιδιαίτερα στην περίπτωση των ομοφυλόφιλων πατέρων, οι οποίοι αναφέρουν ότι αισθάνονται περισσότερο στιγματισμένοι (Riskind & Patterson, 2010; Scandurra et al., 2019) και αξιολογούν τη γονεϊκή τους ικανότητα περισσότερο βάσει παραδοσιακών αντιλήψεων για τους ρόλους των φύλων και εσωτερικευμένου σεξουαλικού στίγματος (Pacilli et al., 2011; Robinson & Brewster, 2014; Zhao & Zheng, 2020).

Ερευνητικοί στόχοι

Βάσει προηγούμενων ερευνών, μπορούμε να υποθέσουμε ότι οι πιο παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και η υψηλότερη σεξουαλική

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

προκατάληψη θα συσχετίζονται αρνητικά με τις θετικές στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα (H1). Αντιθέτως, οι πιο θετικές στάσεις θα προέρχονται από γυναίκες, άτομα μικρότερης ηλικίας, υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης, χαμηλότερου βαθμού θρησκευτικότητας, μη συντηρητικών πολιτικών απόψεων, άτομα που έχουν περισσότερη επαφή με την LGBTQ+ κοινότητα, χαμηλή σεξουαλική προκατάληψη και λιγότερο παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων, τα οποία εν συνόλω θα προβλέπουν τις θετικότερες στάσεις τόσο ως προς τον ομόφυλο γάμο (H2) αλλά και ως προς την ομόφυλη γονική μέριμνα (H3). Ακόμη, οι στάσεις για τους ρόλους των φύλων και η σεξουαλική προκατάληψη θα έχουν μοναδική σημαντική επίδραση στις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα (H4). Μπορούμε τέλος να υποθέσουμε ότι οι ίδιες παρατηρήσεις θα ισχύουν και επιμέρους για το ΛΟΑΤΚΙ+ δείγμα της έρευνας (H5).

Μέθοδος

Ερευνητική διαδικασία

Η έρευνα διεξήχθη διαδικτυακά, με ανάρτηση του συνδέσμου Google Forms για το ερωτηματολόγιο σε ιστοσελίδες με θέμα την ψυχολογία, φοιτητικά θέματα ή σελίδες που αφορούσαν την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, από 6/12/2021 έως 6/9/2022. Κατόπιν επικοινωνίας με 20 σχετικές σελίδες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο σύνδεσμος του ερωτηματολογίου αναρτήθηκε εν τέλει σε 10 από αυτές, όπου ήταν ορατός και προσβάσιμος για όποιο ενήλικο άτομο επιθυμούσε να το συμπληρώσει. Η συμμετοχή ήταν εθελοντική και ανώνυμη, με παράθεση φόρμας ενημέρωσης και συγκατάθεσης πριν τη συμπλήρωση, ενώ, στην τελική ενημερωτική φόρμα του ερωτηματολογίου, συμπεριλαμβανόταν σύνδεσμος για την προώθησή του από τους συμμετέχοντες σε άτομα που πιθανώς θα ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν στην έρευνα. Το ερωτηματολόγιο έλαβε 172 απαντήσεις, εκ των οποίων οι 170 ήταν

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

έγκυρες (N=170) και χρησιμοποιήθηκαν στην ανάλυση. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν κωδικοποιήθηκαν και αναλύθηκαν με το στατιστικό πακέτο ανάλυσης δεδομένων SPSS V 28.

Δείγμα

Στην έρευνα έλαβαν μέρος 170 άτομα, με αυτοπροσδιορισμό γυναίκα (n=124), άνδρας (n=37) και άλλο (n=9). Η πλειοψηφία του δείγματος είχε ετεροφυλόφιλο σεξουαλικό προσανατολισμό (n=105), και η συνολική συμμετοχή ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων ήταν 65 άτομα, εκ των οποίων 27 ομοφυλόφιλα, 29 αμφιφυλόφιλα και 9 με προσδιορισμό «άλλο». Οι ηλικίες των συμμετεχόντων κυμαίνονταν από 18-64 με μέσο όρο τα 32,5 έτη (SD=12,07). Οι περισσότεροι συμμετέχοντες κατοικούσαν σε αστικό κέντρο/προάστια (n=84) ή μεγάλη πόλη/πρωτεύουσα νομού (n=67). Το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων ήταν αρκετά υψηλό, με την πλειοψηφία πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (n=80) και μεταπτυχιακών σπουδών (n=59). Τα περισσότερα άτομα δήλωσαν ελεύθερα (n=61) ή σε σοβαρή σχέση (n=58), και αρκετά δήλωσαν παντρεμένα (n=24) ή σε ανεπίσημη σχέση (n=20), ενώ λίγα είχαν παιδιά (n=8). Ακόμη, η πλειοψηφία δήλωσε αριστερή (n=65) ή καμία (n=64) πολιτική τοποθέτηση. (Πρβλ. Πίνακα 1).

Μέσα συλλογής δεδομένων

Δημογραφικά χαρακτηριστικά: περιελάμβαναν το φύλο, σεξουαλικό προσανατολισμό, ηλικία, τόπο διαμονής, επίπεδο εκπαίδευσης, πολιτική τοποθέτηση, και οικογενειακή κατάσταση.

Βαθμός θρησκευέσθαι: Ο βαθμός θρησκευέσθαι αξιολογήθηκε με δύο λήμματα. Οι συμμετέχοντες δήλωσαν πόσο συχνά παρακολουθούν θρησκευτικές τελετές (από 1=ποτέ έως 6=δύο ή παραπάνω φορές την εβδομάδα) και πόσο σημαντική είναι η θρησκεία για εκείνους (από 1=καθόλου έως 5=πάρα πολύ).

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Επαφή με την ΛΟ κοινότητα: Η επαφή αξιολογήθηκε με τρία λήμματα.

Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να δηλώσουν αριθμητικά πόσα άτομα γκέι/λεσβίες γνωρίζουν, πόσα ζευγάρια γκέι/λεσβίων γνωρίζουν και πόσους ομοφυλόφιλους γονείς γνωρίζουν.

Βαθμός κοινοποίησης σεξουαλικού προσανατολισμού: Μόνο για τους συμμετέχοντες που δήλωσαν γκέι/λεσβίες, υπήρχε ένα επιπλέον λήμμα όπου μπορούσαν να δηλώσουν, με βάση τη διαθέσιμη λίστα, σε ποιους έχουν αναφέρει το σεξουαλικό τους προσανατολισμό (από 1=μία επιλογή έως 7=επτά επιλογές της διαθέσιμης λίστας).

Attitudes towards same-sex marriage scale (ATSM) (Pearl & Paz Galupo, 2007), το οποίο αποτελείται από 17 λήμματα αξιολόγησης των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο (π.χ. «Είμαι αντίθετος στη νομιμοποίηση του ομόφυλου γάμου»). Η βαθμολόγηση γίνεται σε πενταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ πολύ έως 5=συμφωνώ πολύ), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν θετικότερες στάσεις.

Beliefs on Same Sex Parenting Scale (BOSSP) (Ioverno et al., 2017), το οποίο μετρά αφενός τις προκαταλήψεις για την εγγενή γονεϊκή ικανότητα των ομόφυλων ζευγαριών, και αφετέρου προβληματισμούς για την ομόφυλη γονική μέριμνα που δε σχετίζονται με σεξουαλική προκατάληψη. Αποτελείται από 22 λήμματα (π.χ. «Δύο μητέρες/πατέρες μπορούν να παρέχουν ένα ασφαλές κοινωνικό πλαίσιο»), τα οποία κατανέμονται σε δύο υποκλίμακες (11 λήμματα για ζευγάρι ανδρών και 11 για ζευγάρι γυναικών) και βαθμολογούνται σε πενταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ απόλυτα έως 5=συμφωνώ απόλυτα), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν θετικότερες στάσεις.

Beliefs about Children's Adjustment in Same-Sex Families (BCASSFS) (Frias-Navarro et al., 2016), το οποίο αξιολογεί τις στάσεις προς την ομόφυλη γονική

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

μέριμνα βάσει της ατομικής αντίθεσης (ανοιχτή, επιθετική απόρριψη της ομόφυλης γονικής μέριμνας) και της κανονιστικής αντίθεσης (λιγότερο έντονη απόρριψη που συνδέεται με ετεροσεξιστικές αντιλήψεις). Αποτελείται από 14 λήμματα (π.χ. «Ένα αγόρι μεγαλωμένο από λεσβίες μητέρες θα είναι ένα θηλυπρεπές παιδί») και βαθμολογείται σε πενταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ απόλυτα έως 5=συμφωνώ απόλυτα), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν αρνητικότερες στάσεις.

The Social Roles Questionnaire (SRQ) (Baber & Tucker, 2006), το οποίο μετρά τις στάσεις προς τους ρόλους των φύλων, διχοτομικά για άνδρες και γυναίκες αλλά και πέρα από παραδοσιακές αντιλήψεις για τα φύλα, με δύο υποκλίμακες (gender-transcendent scale, με 5 λήμματα και gender-linked scale, με 8 λήμματα). Βαθμολογείται σε επταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ πολύ έως 7=συμφωνώ πολύ), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν πιο παραδοσιακές στάσεις για τους ρόλους των φύλων.

Modern Homonegativity Scale (MHS) (Morrison & Morrison, 2002), το οποίο μετρά τη σεξουαλική προκατάληψη, και αποτελείται από 24 ερωτήματα (π.χ. «Οι γκέι άνδρες δεν έχουν όλα τα δικαιώματα που χρειάζονται») με δύο υποκλίμακες, για άνδρες (12 λήμματα) και γυναίκες (12 λήμματα). Βαθμολογείται σε πενταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ πολύ έως 5=συμφωνώ πολύ), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό σεξουαλικής προκατάληψης.

Measure of Internalized Sexual Stigma for Lesbians and Gay Men (MISSG/L) (Lingiardi et al., 2012), το οποίο αξιολογεί το εσωτερικευμένο σεξουαλικό στίγμα σε τρεις διαστάσεις: α) ταυτότητα (π.χ. «Θα προτιμούσα να ήμουν ετεροφυλόφιλος»), β) κοινωνική δυσφορία (π.χ. «Προσέχω τι φοράω και τι λέω για να μη φανεί ότι είμαι ομοφυλόφιλος») και γ) σεξουαλικότητα (π.χ. «Δεν πιστεύω στην αγάπη μεταξύ ομοφυλόφιλων»). Διαθέτει 11 λήμματα από κοινού για άνδρες και γυναίκες, ενώ 6

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

λήμματα διαφέρουν αναλόγως το φύλο. Η βαθμολόγηση γίνεται σε πενταβάθμια κλίμακα (1=διαφωνώ έως 5=συμφωνώ), με τις μεγαλύτερες βαθμολογίες να υποδηλώνουν μεγαλύτερο βαθμό εσωτερικευμένου σεξουαλικού στίγματος.

Αποτελέσματα

Περιγραφική ανάλυση

Τα δεδομένα των δύο λημμάτων για το βαθμό του θρησκευέσθαι έδειξαν καθόλου ή σπάνια παρακολούθηση θρησκευτικών τελετών ($M=1,98$, $SD=,96$) και καμία ή μικρή αξία της θρησκείας για τους συμμετέχοντες ($M=1,97$, $SD=1,2$). Ως προς τα λήμματα για την αξιολόγηση της επαφής, ο μέσος όρος ήταν 34,44 ($SD=95,34$) για την επαφή με ομοφυλόφιλα άτομα, 5,65 ($SD=11,46$) για ομόφυλα ζευγάρια και ,73 ($SD=2,36$) για ομοφυλόφιλους γονείς. Ο μέσος όρος για το βαθμό αποκάλυψης της σεξουαλικότητας, που αφορούσε μόνο το δείγμα των ομοφυλόφιλων συμμετεχόντων, ήταν 4,96 ($SD=1,57$).

Η ανάλυση των δεδομένων για την ανάδειξη του μέσου όρου και της τυπικής απόκλισης έκαστης κλίμακας που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα ανέδειξε αρκετά θετικές στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο ($M=77,5$, $SD=10$) και την ομόφυλη γονική μέριμνα (BOSSP $M=102,8$, $SD=11,72$ & BCASSFS $M=29,05$, $SD=9,67$). Οι αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων στο δείγμα ήταν λιγότερο παραδοσιακές ($M=22,35$, $SD=8,89$). Οι ομοφυλόφιλοι συμμετέχοντες είχαν χαμηλό βαθμό εσωτερικευμένου σεξουαλικού στίγματος (MISSG $M=25,13$, $SD=8,19$ & MISSL $M=26,17$, $SD=8,68$), και ο μέσος όρος σεξουαλικής προκατάληψης των υπόλοιπων συμμετεχόντων ήταν κάτω του μέσου ($M=43,19$, $SD=18$), υποδηλώνοντας μικρότερο βαθμό προκατάληψης.

Τέλος, υπολογίστηκαν οι δείκτες αξιοπιστίας Cronbach α για τις παραπάνω κλίμακες, με ικανοποιητικά αποτελέσματα (πρβλ. Πίνακα 2). Δεν αναφέρεται η

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

κλίμακα των Lingiardi και συν. (2012) λόγω μικρού μεγέθους του αντίστοιχου δείγματος.

Συσχετίσεις

Πραγματοποιήθηκε ανάλυση συσχέτισης για τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ των μεταβλητών της έρευνας. Από την ανάλυση προέκυψε αρνητική συσχέτιση μεταξύ των θετικών στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο και των παραδοσιακών στάσεων για τους ρόλους των φύλων $r(168)=-,65$, $p<.001$. Ομοίως, προέκυψε αρνητική συσχέτιση μεταξύ των θετικών στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο και της σεξουαλικής προκατάληψης $r(168)=-,78$, $p<.001$. Όσον αφορά την ανάλυση συσχέτισης των θετικών στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, με βάση την κλίμακα των Ioverno και συν. (2017), από την ανάλυση προέκυψε αρνητική συσχέτιση με τις παραδοσιακές στάσεις για τους ρόλους των φύλων $r(168)=-,58$, $p<.001$ και με τη σεξουαλική προκατάληψη $r(168)=-,76$, $p<.001$. Για την ανάλυση συσχέτισης των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, με βάση την κλίμακα των Frias-Navarro και συν. (2016), προέκυψε θετική συσχέτιση με τις παραδοσιακές στάσεις για τους ρόλους των φύλων $r(168)=,59$, $p<.001$, όπως και με τη σεξουαλική προκατάληψη $r(168)=,73$, $p<.001$. Στον Πίνακα 3 αναφέρονται αναλυτικά οι συσχετίσεις μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών της έρευνας.

Ιεραρχική πολλαπλή παλινδρόμηση

Για τη διερεύνηση των ερευνητικών υποθέσεων διενεργήθηκε ανάλυση ιεραρχικής παλινδρόμησης, για την αξιολόγηση της πρόβλεψης έκαστης εξαρτημένης μεταβλητής από δημογραφικές μεταβλητές, την πολιτική τοποθέτηση, το βαθμό θρησκευέσθαι και επαφής, και τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τη σεξουαλική προκατάληψη. Η κανονικότητα των δεδομένων αξιολογήθηκε με τους δείκτες λοξότητας και κύρτωσης (West et al., 1995).

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Στο σταθμισμένο μοντέλο¹ της ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης για την εξαρτημένη μεταβλητή των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο, η πρώτη δεσμίδα μεταβλητών περιελάμβανε το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ηλικία και το επίπεδο εκπαίδευσης. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δεν ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.072$, $F(5,136)=2,11$, $p>.05$. Για το δεύτερο βήμα της ανάλυσης, προστέθηκε η δεσμίδα μεταβλητών, της πολιτικής τοποθέτησης, του βαθμού θρησκευέσθαι και της επαφής. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.159$, $F(5,131)=2,47$, $p<.05$. Η τελευταία δεσμίδα μεταβλητών περιελάμβανε τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τη μέτρηση της σεξουαλικής προκατάληψης². Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.500$, $F(2,129)=10,73$, $p<.001$. Ελέγχοντας τις μεταβλητές των δύο πρώτων δεσμίδων, οι αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και η σεξουαλική προκατάληψη ήταν σημαντικές προβλεπτικές μεταβλητές των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο (Πίνακας 4). Οι VIFs ήταν κάτω του 10 (Vittinghoff et al., 2012) και η τιμή του Durbin-Watson ήταν 2,387 (Durbin & Watson, 1951). Η ανώτερη τιμή του δείκτη Cook's Distance ήταν μικρότερη του 1 (Cook & Weisberg, 1982) άρα έχουμε καλή προσαρμογή του μοντέλου.

Στο σταθμισμένο μοντέλο³ της ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης για την εξαρτημένη μεταβλητή των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, με βάση την κλίμακα των Ioverno και συν. (2017) εφαρμόστηκε η ίδια σειρά δεσμίδων. Για το πρώτο βήμα της ανάλυσης, τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.329$, $F(5,136)=13,343$, $p<.001$. Για το δεύτερο βήμα της ανάλυσης, τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.419$, $F(6,130)=8,516$, $p<.001$. Η τελευταία δεσμίδα

---

¹ Λόγω παραβίασης της προϋπόθεσης ομοσκεδαστικότητας.

² Λόγω στατιστικών περιορισμών, το δείγμα των ομοφυλόφιλων ατόμων εξαιρέθηκε από το μοντέλο.

³ Λόγω παραβίασης της προϋπόθεσης ομοσκεδαστικότητας.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

μεταβλητών περιελάμβανε τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τη μέτρηση της σεξουαλικής προκατάληψης⁴. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.606$, $F(2,128)=15,17$, $p<.001$. Ελέγχοντας τις μεταβλητές των δύο πρώτων δεσμίδων, οι αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και η σεξουαλική προκατάληψη ήταν σημαντικές προβλεπτικές μεταβλητές των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα (Πίνακας 5). Οι VIFs ήταν κάτω του 10 και η τιμή του Durbin-Watson ήταν 2,120. Η ανώτερη τιμή του δείκτη Cook's Distance ήταν μικρότερη του 1, άρα έχουμε καλή προσαρμογή του μοντέλου.

Στο μοντέλο της ιεραρχικής πολλαπλής παλινδρόμησης για την εξαρτημένη μεταβλητή των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, με βάση την κλίμακα των Frias-Navarro και συν. (2016) εφαρμόστηκε η ίδια σειρά δεσμίδων. Για το πρώτο βήμα της ανάλυσης, τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.172$, $F(5,136)=5,631$, $p<.001$. Για το δεύτερο βήμα της ανάλυσης, τα αποτελέσματα ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.303$, $F(6,130)=5,145$, $p<.001$. Η τελευταία δεσμίδα μεταβλητών περιελάμβανε τις αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και τη μέτρηση της σεξουαλικής προκατάληψης⁵. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης ήταν στατιστικά σημαντικά $R^2=.633$, $F(2,129)=16,95$, $p<.001$. Ελέγχοντας τις μεταβλητές των δύο πρώτων δεσμίδων, οι αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και η σεξουαλική προκατάληψη ήταν σημαντικές προβλεπτικές μεταβλητές των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα (Πίνακας 6). Οι VIFs ήταν κάτω του 10 και η τιμή του Durbin-Watson ήταν 1,926. Η ανώτερη τιμή του δείκτη Cook's Distance ήταν μικρότερη του 1, άρα έχουμε καλή προσαρμογή του μοντέλου.

Λόγω των περιορισμένων δεδομένων από τις απαντήσεις ομοφυλόφιλων ατόμων στην κλίμακα του εσωτερικευμένου σεξουαλικού στίγματος, αυτά δεν ήταν

⁴ Λόγω στατιστικών περιορισμών, το δείγμα των ομοφυλόφιλων ατόμων εξαιρέθηκε από το μοντέλο.

⁵ Λόγω στατιστικών περιορισμών, το δείγμα των ομοφυλόφιλων ατόμων εξαιρέθηκε από το μοντέλο.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

δυνατόν να συμπεριληφθούν στα παραπάνω μοντέλα. Οι ιεραρχικές πολλαπλές παλινδρομήσεις που πραγματοποιήθηκαν ακολουθώντας τα ίδια μοντέλα με την εξαίρεση της μεταβλητής της σεξουαλικής προκατάληψης στην τελευταία δεσμίδα παρουσιάζονται στους Πίνακες 7-9. Ακόμη, πραγματοποιήθηκε μια ενδεικτική επεξεργασία των δεδομένων ξεχωριστά. Από την ανάλυση συσχέτισης μεταξύ των ποσοτικών μεταβλητών της έρευνας μόνο για το ομοφυλόφιλο δείγμα (Πίνακας 10) δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικά αποτελέσματα που να αφορούν άμεσα τις εξαρτημένες μεταβλητές. Για τη διερεύνηση της διαφοράς μέσου όρου μεταξύ ανδρών και γυναικών χρησιμοποιήθηκε έλεγχος t για ανεξάρτητα δείγματα, εφαρμοσμένος σε κάθε εξαρτημένη μεταβλητή. Για τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο, ο έλεγχος δεν ήταν στατιστικά δυνατός⁶. Για τις στάσεις προς την ομόφυλη γονική μέριμνα, με βάση την κλίμακα των Iovigno και συν. (2017), οι άνδρες είχαν πιο αρνητικές στάσεις ($M=106,2$, $SE=1,08$) απ' ό τι οι γυναίκες ($M=108,58$, $SE=1,33$), όπως και με βάση την κλίμακα των Frias-Navarro και συν. (2016), οι άνδρες είχαν πιο αρνητικές στάσεις ($M=24,27$, $SE=1,96$) απ' ό τι οι γυναίκες ($M=23,08$, $SE=2,48$), ωστόσο αυτές οι διαφορές δεν ήταν στατιστικώς σημαντικές (Πίνακας 11).

Συζήτηση

Τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν σε ικανοποιητικό βαθμό τις υποθέσεις. Από την ανάλυση συσχέτισης προέκυψαν παρατηρήσεις σύμφωνες με τη βιβλιογραφία, τόσο σε σχέση με τις παραδοσιακές στάσεις για τους ρόλους των φύλων όσο και για τη σεξουαλική προκατάληψη (H1), τα οποία φαίνονται να συνδέονται αρνητικά με τις θετικές στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα. Ακόμη, παρατηρήθηκε ότι η επαφή με τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, ο

---

⁶ (Levene's test $p<.05$)

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

βαθμός θρησκευέσθαι και η ηλικία συσχετίζονται με τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα, σε συμφωνία με τη βιβλιογραφία.

Πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης, προέκυψε ότι οι γυναίκες, άτομα μικρότερης ηλικίας, υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευσης και ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα είχαν πιο θετικές στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα (Baiocco et al. 2013; Costa et al., 2014b, 2019; Gato & Fontaine, 2013, 2016a; Grigoropoulos, 2019; Herek, 2002; Hollekim et al., 2012; Ioverno et al., 2017; Lingiard et al., 2016; Morse et al., 2007; Pearl & Paz Galupo, 2007; Pistella et al., 2018; Rowlands & Lee, 2006; Ryan et al., 2007; Schwartz & Rubel, 2005; Treas, 2002; Zhao & Zheng, 2020). Ο χαμηλότερος βαθμός θρησκευέσθαι, οι μη συντηρητικές πολιτικές απόψεις και η μεγαλύτερη με την LGBTQ+ κοινότητα προέβλεπαν επίσης θετικότερες στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα (Baiocco et al., 2013; Barth & Parry, 2009; Barth et al., 2009; Brewer, 2003; Costa, et al., 2014b, c, 2019; Duncan & Kimmelmeier, 2012; Edwards, 2007; Ellison et al., 2011; Frias-Navarro et al., 2015; Grigoropoulos, 2019; Herek & Capitanio, 1996; Hollekim et al., 2012; Lee & Hicks, 2013; Lewis, 2011; Lingiard et al., 2016; Merino, 2013; Morse et al., 2007; Olson et al., 2006; Pearl & Paz Galupo, 2007; Sherkat et al., 2010, 2011; Sigillo et al., 2012; Treas, 2002; Walls, 2010; Whitehead, 2018). Τέλος, η χαμηλή σεξουαλική προκατάληψη και λιγότερο παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων προέβλεπαν επίσης θετικότερες στάσεις (Baiocco & Ioverno, 2016; Gato & Fontaine, 2016a; Herek, 2002; Ioverno et al., 2017; Josephson, 2005; Lee & Hicks, 2013; Massey, 2007; Massey et al., 2013; McCutcheon & Morrison, 2015; Mohipp & Morry, 2004; Moskowitz et al., 2010; Pacilli et al., 2017; Pearl & Paz Galupo, 2007; Webb et al., 2017).

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Κάποιοι επιμέρους μερικοί συντελεστές παλινδρόμησης είχαν αντίθετη φορά από την προσδοκώμενη σε ορισμένα μοντέλα. Αυτό μπορεί να οφείλεται σε σφάλμα μέτρησης, ή μπορεί η επίδραση αυτή να συναρτάται κάποιας άλλης μεταβλητής, εφόσον δεν παρατηρήθηκε κάτι αντίστοιχο από τη φορά των συντελεστών συσχέτισης. Για παράδειγμα, η πρόβλεψη αρνητικότερων στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα από το υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο και τη μικρότερη ηλικία, μπορεί να είναι δείγμα έμμεσης προκατάληψης (Massey, 2007), εφόσον παρατηρήθηκε στην πρόβλεψη της κλίμακας των Frias-Navarro και συν. (2016), η οποία αφορά την προσαρμογή των παιδιών σε ομόφυλες οικογένειες. Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, οι αναλύσεις επιβεβαίωσαν τις ερευνητικές υποθέσεις (H2, H3).

Σε συμφωνία με την υπάρχουσα βιβλιογραφία, οι στάσεις για τους ρόλους των φύλων και η σεξουαλική προκατάληψη προβλέπουν σημαντικά τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα (Ioverno et al., 2018; Lingiardi et al., 2016; Massey et al., 2013; Moskowitz et al., 2010; Pistella et al., 2018; Vecho et al., 2019; Webb et al., 2017). Η συμπερίληψή τους στο μοντέλο της παλινδρόμησης βελτίωσε σημαντικά την τιμή του συντελεστή πολλαπλού προσδιορισμού, εξηγώντας σε καλό βαθμό τη διακύμανση για τα δειγματικά δεδομένα (H4). Προς επιβεβαίωση των υποθέσεων, οι πιο παραδοσιακές αντιλήψεις για τους ρόλους των φύλων και η υψηλότερη σεξουαλική προκατάληψη συνδέονταν με αρνητικότερες στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα. Ο διττός τρόπος μέτρησης των στάσεων προς την ομόφυλη γονική μέριμνα ανέδειξε ότι η παραπάνω παρατήρηση ισχύει τόσο για την ικανότητα των ομόφυλων γονέων, όσο και για την προσαρμογή των παιδιών στις ομόφυλες οικογένειες.

Από τις αναλύσεις δεν ήταν δυνατή η επιβεβαίωση της επιμέρους υπόθεσης για το ΛΟΑΤΚΙ+ δείγμα της έρευνας (H5). Μάλιστα λόγω του μικρού μεγέθους του

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

δείγματος, αυτό εξαιρέθηκε από κάποιες αναλύσεις, ωστόσο, στα μοντέλα παλινδρόμησης όπου συμπεριλήφθηκαν στο σύνολο του δείγματος της έρευνας, οι μερικοί συντελεστές παλινδρόμησης είχαν την προσδοκώμενη φορά, και σε περίπτωση διαφοροποίησης διόρθωναν την ασυνέπεια των μερικών συντελεστών παλινδρόμησης που αναφέρθηκαν παραπάνω, το οποίο ενισχύει την επεξηγηματική υπόθεση περί σφάλματος μέτρησης ή συναρτώμενων μεταβλητών.

Σε κάθε περίπτωση, τα ευρήματα της έρευνας επεκτείνουν την υπάρχουσα βιβλιογραφία για τα ελληνικά δεδομένα. Η προσέγγιση του θέματος με ποσοτικό τρόπο μέτρησης και η σύνθεση ενός καλού προβλεπτικού μοντέλου έρχονται να συμπληρώσουν τις παρατηρήσεις των Ευρωπαϊκών δημοσκοπήσεων και πρότερων ερευνητικών εγχειρημάτων στον ελληνικό πληθυσμό. Τα συμπεράσματα της έρευνας μπορούν να λειτουργήσουν ως εφαλτήριο για μελλοντικές έρευνες, καθώς και για το σχεδιασμό κοινωνικών παρεμβάσεων και κοινωνικοπολιτικών στρατηγικών διεκδίκησης των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας.

Περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ο πρώτος σημαντικός περιορισμός της έρευνας, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, είναι το μικρό δείγμα ομοφυλόφιλων ατόμων, το οποίο δεν επέτρεψε όλες τις προβλεπόμενες αναλύσεις. Η πρόσβαση σε μεγαλύτερο δείγμα ή η επιλογή διαφορετικών εργαλείων μέτρησης θα επέτρεπε την εξαγωγή πιο ολοκληρωμένων και αξιόπιστων συμπερασμάτων. Ακόμη, ένας διαφορετικός σχεδιασμός έρευνας ή και μία έρευνα εστιασμένη αποκλειστικά σε ομοφυλόφιλο δείγμα θα μπορούσαν να δώσουν σημαντικά στοιχεία για τις στάσεις προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα, πρωτίστως από τον πληθυσμό που επηρεάζουν άμεσα οι σχετικές πολιτικές και συμπεριφορές του συνόλου.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Ένας δεύτερος περιορισμός αφορά το δείγμα, στο οποίο αν και υπήρχε σχετικά καλή αντιπροσώπευση ομάδων με διαφορετικά χαρακτηριστικά ως προς το εύρος, η κατανομή τους δεν ήταν πιθανώς αντιπροσωπευτική του γενικού πληθυσμού. Για παράδειγμα, το δείγμα είχε αρκετά υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, και καμία συμμετοχή από άτομα ακροδεξιάς πολιτικής τοποθέτησης. Για τις παρατηρήσεις επί του δείγματος ίσως οφείλεται η διαδικασία της δειγματοληψίας. Η έρευνα διεξήχθη διαδικτυακά και οι σελίδες όπου δημοσιεύτηκε το ερωτηματολόγιο αφορούσαν φοιτητικά θέματα ή ομάδες ΛΟΑΤΚΙ+. Ως εκ τούτου, ο διαδικτυακός χώρος διεξαγωγής της έρευνας ίσως προσέλκυσε άτομα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ή απέκλεισε κάποια άλλα, που δεν είχαν πρόσβαση στο ερωτηματολόγιο, ενώ η τεχνική της χιονοστιβάδας πιθανώς ενέτεινε την παρατηρούμενη ανομοιομορφία.

Μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν διαφορετικές ανεξάρτητες μεταβλητές, όπως είναι η απόδοση του ομοφυλόφιλου σεξουαλικού προσανατολισμού ή ο τρόπος απόκτησης παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια. Σε έρευνες με κατάλληλες προδιαγραφές, θα μπορούσαν να διεξαχθούν περαιτέρω στατιστικές αναλύσεις για τη διερεύνηση σχέσεων ρύθμισης και διαμεσολάβησης. Ακόμη, θα είχε ενδιαφέρον η μελέτη των στάσεων προς τον ομόφυλο γάμο και την ομόφυλη γονική μέριμνα σε δείγμα ομοφυλόφιλων και ως προς άλλες μεταβλητές, όπως η πρόθεση, οι κοινωνικοί-δομικοί περιορισμοί και η εμπειρία των ίδιων ατόμων στην ελληνική κοινωνία. Επιπρόσθετα, μια έρευνα για τη μελέτη των στάσεων της υπόλοιπης ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας θα μπορούσε να διερευνήσει τη σημασία και τις προσδοκώμενες αλλαγές που σχετίζονται με τη διεκδίκηση θεσμικής κατοχύρωσης του ομόφυλου γάμου και της ομόφυλης γονικής μέριμνας. Τέλος, αν υπάρξει αλλαγή

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

στο νομικό πλαίσιο, μακροπρόθεσμα θα είχε ενδιαφέρον η μελέτη της πιθανής αλλαγής των στάσεων του κοινωνικού συνόλου.

Βιβλιογραφία

- APA (2011, August 3-5). Resolution on Marriage Equality for Same-Sex Couples. *American Psychological Association*. <https://www.apa.org/about/policy/same-sex>.
- Avery, A., Chase, J., Johansson, L., Litvak, S., Montero, D., & Wydra, M. (2007). America's changing attitudes toward homosexuality, civil unions, and same gender marriage: 1977–2004. *Social Work, 52*(1), 71–79.
- Baber, K. & Tucker, C. (2006). The Social Roles Questionnaire: A New Approach to Measuring Attitudes Toward Gender. *Sex Roles, 54*, 459-467.
- Badgett, M. V. L. (2004) Will providing marriage rights to same-sex couples undermine heterosexual marriage? *Sexuality Research & Social Policy, 1*(3), 1-10.
- Baiocco, R., Argalia, M., & Laghi, F. (2012). The Desire to Marry and Attitudes Toward Same-Sex Family Legalization in a Sample of Italian Lesbians and Gay Men. *Journal of Family Issues, 35*(2), 181-200.
- Baiocco, R., & Laghi, F. (2013). Sexual orientation and the desires and intentions to become parents. *Journal of Family Studies, 19*(1), 90-98.
- Baiocco, R., Nardelli, N., Pezzuti, L., & Lingiardi, V. (2013). Attitudes of Italian heterosexual older adults towards lesbian and gay parenting. *Sexuality Research & Social Policy, 10*(4), 285-292.
- Baiocco, R., & Ioverno, S. (2016). Same-sex parenting and children's wellbeing: Gender identity or gender ideology confusion?]. *Giornale Italiano di Psicologia, 1*, 85-88.
- Baiocco, R., Carone, N., Ioverno, S., & Lingiardi, V. (2018). Same-sex and different-sex parent families in Italy: Is parents' sexual orientation associated with child health outcomes and parental dimensions? *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics, 39*, 555-563.
- Baiocco, R., Rosati, F., Pistella, J., Salvati, M., Carone, N., Ioverno, S., & Laghi, F. (2020). Attitudes and beliefs of Italian educators and teachers regarding children raised by same-sex parents. *Sexuality Research and Social Policy, 17*, 229-238.

- Barth, J., Overby, L. M., & Huffmon, S. H. (2009). Community context, personal contact, and support for an anti-gay rights referendum. *Political Research Quarterly*, 62(2), 355-365.
- Barth, J., & Parry, J. (2009). $2 > 1 + 1$? The impact of contact with gay and lesbian couples on attitudes about gay/lesbians and gay-related policies. *Politics & Policy*, 37, 31-50.
- Baunach, D. M. (2010). "Decomposing Trends in Attitudes toward Gay Marriage, 1988–2006." *Social Science Quarterly*, 92, 346-363.
- Baunach, D. M. (2012). Changing Same-Sex Marriage Attitudes in America from 1988 Through 2010. *Public Opinion Quarterly*, 76(2), 364-378.
- Becker, A. B. (2012). What's marriage (and family) got to do with it? Support for same-sex marriage, legal unions, and gay and lesbian couples raising children. *Social Science Quarterly*, 93, 1007-1029.
- Becker, A. B., & Todd, M. E. (2013). A new American family? Public opinion toward family status and perceptions of the challenges faced by children of same-sex parents. *Journal of GLBT Family Studies*, 9, 425-448.
- Ben-Ari, A., & Tali Livni, T. (2006). Motherhood is not a given thing: Experiences and constructed meanings of biological and nonbiological lesbian mothers. *Sex Roles*, 54, 521-531.
- Berger, R. (2000). Gay stepfamilies: A triple-stigmatized group. *Families in Society: The Journal of Contemporary Social Services*, 81(5), 504-516.
- Biblarz, T. J., & Stacey, J. (2010). How does the gender of parents matter? *Journal of Marriage and Family*, 72, 3-22.
- Bos, H. M. W., Van Balen, F., & Van den Boom, D. C. (2003). Planned lesbian families: Their desire and motivation to have children. *Human Reproduction*, 18(10), 2216-2224.
- Bos, H. M. W., Van Balen, F., & Van den Boom, D. C. (2007). Child adjustment and parenting in planned lesbian-parent families. *American Journal of Orthopsychiatry*, 77, 38-48.
- Bos, H. M., & Van Balen, F. (2008). Children in planned lesbian families: Stigmatisation, psychological adjustment and protective factors. *Culture, Health & Sexuality*, 10, 221–236.
- Bos, H. M. W., & Sandfort, T. G. M. (2010). Children's gender identity in lesbian and heterosexual two-parent families. *Sex Roles*, 62, 114-126.

- Brewer, P. R. (2003). The shifting foundations of public opinion about gay rights. *The Journal of Politics*, 65(4), 1208-1220.
- Brumbaugh, S., Sanchez, L., Nock, S., & Wright, J. (2008). Attitudes Toward Gay Marriage in States Undergoing Marriage Law Transformation. *Journal of Marriage and The Family*, 70, 345-359.
- Camilleri, P., & Ryan, M. (2006) Social Work Students' Attitudes toward Homosexuality and Their Knowledge and Attitudes toward Homosexual Parenting as an Alternative Family Unit: An Australian Study. *Social Work Education*, 25(3), 288-304.
- Campbell, D., & Larson, C. (2007). Religious coalitions for and against gay marriage: The culture war wages on. In *The politics of same-sex marriage*, ed. Craig Rimmerman and Clyde Wilcox (pp 131-154). Chicago: University of Chicago Press.
- Carneiro, F. A., Tasker, F., Salinas-Quiroz, F., Leal, I., & Costa, P. A. (2017). Are the fathers alright? A systematic and critical review of studies on gay and bisexual fatherhood. *Frontiers in Psychology*, 8, Article 1636.
- Carpenter, C., & Gates, G. J. (2008). Gay and lesbian partnership: Evidence from California. *Demography*, 45, 573-590.
- Carroll, A., & Mendos, L. R. (2017). State-sponsored homophobia 2017: A world survey of sexual orientation laws: criminalisation, protection and recognition. *International Lesbian Gay Bisexual Trans and Intersex Association*. Retrieved from <https://ilga.org/state-sponsored-homophobia-report-2017-ILGA>.
- Casper, Lynne & Bianchi, Susan. (2001). *Continuity and Change in the American Family*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Ciano-Boyce, C., & Shelley-Sireci, L. (2002). Who is mommy tonight? Lesbian parenting issues. *Journal of Homosexuality*, 43(2), 1-13.
- Clarke, V. (2001). What about the children? Arguments against lesbian and gay parenting. *Women's Studies International Forum*, 24(5), 555-570.
- Clarke, V., & Kitzinger, C. (2005). We're not living on planet lesbian": Constructions of male role models in debates about lesbian families. *Sexualities*, 8(2), 137-152.
- Cochran, S. D. (2001). Emerging issue in research on lesbians' and gay men's mental health: Does sexual orientation really matter? *American Psychologist*, 56(11), 931-947.

- Cook, R. D., & Weisberg, S. (1982). *Residuals and influence in regression*. New York: Chapman & Hall.
- Costa, P. A., Almeida, R., Anselmo, C., Ferreira, A., Pereira, H., & Leal, I. (2014a). University students' attitudes toward same-sex parenting and gay and lesbian rights in Portugal. *Journal of Homosexuality*, 61, 1667-1686.
- Costa, P. A., Caldeira, S., Fernandes, I., Rita, C., Pereira, H., & Leal, I. (2014b). Religious and Political Conservatism and Beliefs About Same-Sex Parenting in Portugal. *Psychology, Community & Health*, 3(1), 23-35.
- Costa, P. A., Pereira, H., & Leal, I. (2014c). "The Contact Hypothesis" and Attitudes Toward Same-Sex Parenting. *Sexuality Research and Social Policy*, 12, 125-136.
- Costa, P. A., & Bidell, M. (2017). Modern families: Parenting desire, intention, and experience among Portuguese lesbian, gay, and bisexual individuals. *Journal of Family Issues*, 38(4), 500-521.
- Costa, P. A., Carneiro, F. A., Esposito, F., D'Amore, S., & Green, R.-J. (2018). Sexual prejudice in Portugal: Results from the first wave European study on heterosexual's attitudes toward same-gender marriage and parenting. *Sexuality Research and Social Policy*, 15, 99-110.
- Costa, P. A., Pereira, H., & Leal, I. (2019). Through the lens of sexual stigma: Attitudes toward lesbian and gay parenting. *Journal of GLBT Family Studies*, 15(1), 58-75.
- Craig, S. C., Martinez, M. D., Kane, J. G., & Gainous, J. (2005). Core values, value conflict, and citizens' ambivalence about gay rights. *Political Research Quarterly*, 58 (1), 5-17.
- Crawford, I., & Solliday, E. (1996). The attitudes of undergraduate college students toward gay parenting. *Journal of Homosexuality*, 30(4), 63-77.
- Crawford, I., McLeod, A., Zamboni, B., & Jordan, M. (1999). Psychologists' Attitudes toward Gay and Lesbian Parenting. *Professional Psychology: Research and Practice*, 30, 394-401.
- Crespi, L. (2001). And baby makes three: A dynamic look at development and conflict in lesbian families. In D. F. Glazer & J. Drescher (Eds.), *Gay and Lesbian Parenting* (pp. 7-30). London, UK: The Haworth Press.

- D'Augelli, A. R., & Grossman, A. H. (2001). Disclosure of sexual orientation, victimization, and mental health among lesbian, gay, and bisexual older adults. *Journal of Interpersonal Violence*, 16, 1008-1027.
- D'Augelli, A. R., Rendina, H. J., Sinclair, K. O., & Grossman, A. H. (2007). Lesbian and gay youth's aspirations for marriage and raising children. *Journal of LGBT Issues in Counseling*, 1(4), 77-98.
- Dempsey, D. & Critchley, C. (2010). Comfort with use of Assisted Reproductive Technologies (ART) for family formation by same-sex and heterosexual couples: A survey of Australian social attitudes. *Gay & Lesbian Issues and Psychology Review*, 6(2), 90-102.
- de Oliveira, J. M., Costa, C. G., & Nogueira, C. (2013). The workings of homonormativity: Discourses of lesbian, gay, bisexual, and queer people on discrimination and public display of affections in Portugal. *Journal of Homosexuality*, 60(10), 1475-1493.
- de Oliveira, J. M., Lopes, D., Cameira, M., & Nogueira, C. (2014). Attitudes towards same-sex marriage in Portugal: Predictors and scale validation. *The Spanish Journal of Psychology*, 17, Article E93.
- Di Battista S., Paolini, D., & Pivetti, M. (2020): Attitudes Toward Same-Sex Parents: Examining the Antecedents of Parenting Ability Evaluation. *Journal of GLBT Family Studies*, 17(3), 273-291.
- DiLapi, E. M. (1989). Lesbian women mothers and the motherhood hierarchy. In F. W. Bozett (Ed.), *Gay and lesbianity and the family* (pp. 101-121). Harrington Press.
- Dotti Sani, G.M., & Quaranta, M. (2020). Let Them Be, Not Adopt: General Attitudes Towards Gays and Lesbians and Specific Attitudes Towards Adoption by Same-Sex Couples in 22 European Countries. *Soc Indic Res*, 150, 351-373.
- Durbin, J.E., & Watson, G.S. (1951). Testing for serial correlation in least squares regression. II. *Biometrika*, 38 (1-2), 159-78 .
- Duncan, M. L., & Kemmelmeier, M. (2012). Attitudes toward same-sex marriage: An essentialist approach. *Analyses of Social Issues & Public Policy*, 12(1), 377-399.
- Eagly, A. H., Wood, W., & Diekmann, A. B. (2000). Social role theory of sex differences and similarities: A current appraisal. In T. Eckes & H. M. Taunter

- (Eds.), *The developmental social psychology of gender* (pp. 123-174). Mahwah: Erlbaum
- Edwards, J. (2007). “‘Marriage is Sacred’: The Religious Right's Arguments against ‘Gay Marriage’ in Australia.” *Culture, Health & Sexuality*, 9(3), 247-261.
- Ellison, C., Acevedo, G., & Ramos, A. (2011). Religion and Attitudes Toward Same-Sex Marriage Among US Latinos. *Social science quarterly*, 92, 35-56.
- Eskridge, W.N. (2000) Comparative Law and the same-sex marriage debate: A step-by-step approach towards state recognition. *Pacific Law Journal*, 31(3), 642-672.
- Eskridge, W. N. (2002). *Equality practice: Civil unions and the future of gay rights*. New York: Routledge.
- European Social Survey. (2013). Exploring Public Attitudes, Informing Public Policy. *European Social Survey*. Accessed February 2022, from https://www.europeansocialsurvey.org/docs/findings/ESS1_5_select_findings.pdf.
- Farr, R. H., Forssell, S. L., & Patterson, C. J. (2010). Parenting and child development in adoptive families: Does parental sexual orientation matter? *Applied Developmental Science*, 10, 164-178.
- Fedewa, A. L., Black, W. W., & Ahn, S. (2015). Children and adolescents with same-gender parents: A meta-analytic approach in assessing outcomes. *Journal of GLBT Family Studies*, 11(1), 1-34.
- Fingerhut, A. W., & Maise, N. C. (2010). Relationship formalization and individual and relationship well-being among same-sex couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27, 956-969.
- Fiske, S., Cuddy, A. J., Glick, P., & Xu, J. (2002). A model of (often mixed) stereotype content: Competence and warmth respectively follow from perceived status and competence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82, 878-902.
- Fitzgerald, B. (1999). Children of lesbian and gay parents: A review of the literature. *Marriage & Family Review*, 29(1), 57-75.
- Fraser, I. H., Fish, T. A., & McKenzie, T. M. (1995). Reactions to child custody decisions involving homosexual and heterosexual parents. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 27(1), 52-63.

- Frias-Navarro, D., Monderde-i-Bort, H., Pascual-Soler, M., & BadenesRibera, L. (2015). Etiology of homosexuality and attitudes toward same-sex parenting: A randomized study. *Journal of Sex Research*, 52(2), 151-161.
- Frias-Navarro, D., Badenes-Ribera, L., Monderde-i-Bort, H. (2016). Evidence of Validity of the Beliefs About Children's Adjustment in Same-Sex Families Scale. *Sex Res Soc Policy*, 14, 171-181.
- Frost, D. M. (2011). Similarities and differences in the pursuit of intimacy among sexual minority and heterosexual individuals: A personal projects analysis. *Journal of Social Issues*, 67, 282-301.
- Fulcher, M., Sutfin, E. L., & Patterson, C. J. (2008). Individual differences in gender development: Associations with parental sexual orientation, attitudes, and division of labor. *Sex Roles*, 58, 330-341.
- Gates, G. J., Badgett, M. V. L., Macomber, J. E., & Chambers, K. (2007). *Adoption and foster care by gay and lesbian parents in the United States*. Los Angeles: The Williams Institute, UCLA Law School.
- Gato, J., & Fontaine, A. M. (2013). Anticipation of the sexual and gender development of children adopted by same-sex couples. *International Journal of Psychology*, 48, 244-253.
- Gato, J., & Fontaine, A. M. (2016a). Attitudes toward adoption by same-sex couples: Effects of gender of the participant, sexual orientation of the couple, and gender of the child. *Journal of GLBT Family Studies*, 12(1), 46-67.
- Gato, J., & Fontaine, A. M. (2016b). "Predicting Portuguese Psychology Students' Attitudes toward the Psychological Development of Children Adopted by Lesbians and Gay Men." *Journal of Homosexuality*, 63(11), 1464-1480.
- Gato, J., & Fontaine, A. M. (2017). Predicting attitudes toward lesbian and gay parent families among Portuguese students from helping professions. *International Journal of Sexual Health*, 29(2), 187-201.
- Giammattei, S. V., & Green, R.-J. (2012). LGBTQ couple and family therapy: History and future directions. In J. J. Bigner & J. L. Wetchler (Eds.), *Handbook of LGBT-affirmative couple and family therapy* (pp. 1-22). New York: Routledge.
- Goldberg, A. E., & Allen, K. R. (2007). Imagining men: Lesbian mothers' perceptions of male involvement during the transition to parenthood. *Journal of Marriage and Family*, 69, 352-365.

- Goldberg, A. E., Downing, J. B., & Richardson, H. B. (2009). The transition from infertility to adoption: Perceptions of lesbian and heterosexual couples. *Journal of Social and Personal Relationships, 26*, 938-963.
- Goldberg, A. E., & Smith, J. Z. (2009). Perceived parenting skill across the transition to adoptive parenthood among lesbian, gay, and heterosexual couples. *Journal of Family Psychology, 23*, 861-870.
- Goldberg, A. E., & Sweeney, K. K. (2019). LGBTQ parent families. In B. Fiese (Ed.), *APA handbook of contemporary family psychology* (pp. 743–760). American Psychological Association.
- Golombok, S., & Tasker, F. (1996). Do parents influence the sexual orientation of their children? Findings from a longitudinal study of lesbian families. *Developmental Psychology, 32*, 3-11.
- Golombok, S., Perry, B., Burston, A., Murray, C., Mooney-Somers, J., Stevens, M., & Golding, J. (2003). Children with lesbian parents: A community study. *Developmental Psychology, 39*, 20-33.
- Golombok, S. (2015). *Modern families: Parents and children in new family forms*. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press.
- Goodwin, C., & Butler, C. (2009). Legitimate love: The meaning of civil partnership for the positioning of lesbian and gay people in society. *Sexual and Relationship Therapy, 24*(3), 235-248.
- Graham, M. (2004). Gay marriage: Whither sex? Some thoughts from Europe. *Sexuality Research & Social Policy, 1*(3), 24-31.
- Grigoropoulos, I.N. (2019). Attitudes Toward Same-Sex Marriage in a Greek Sample. *Sexuality & Culture, 23*, 415-424.
- Grigoropoulos, I.N. (2021). Lesbian motherhood desires and challenges due to minority stress. *Current Psychology*, accessed online February 2022.
- Grigoropoulos, I. N. (2022). Gay fatherhood Experiences and challenges through the lens of minority stress theory, *Journal of Homosexuality*, accessed online March 2022.
- Haider-Markel, D. P., & Joslyn, M. R. (2008). Beliefs about the origins of homosexuality and support for gay rights. *Public Opinion Quarterly, 72*(2), 291-310.
- Haley-Banez, L., & Garrett, J. (2002). *Lesbians in committed relationships: Extraordinary couples, ordinary lives*. New York: Hayworth Press.

- Hatzenbuehler, M. L., McLaughlin, K. A., Keyes, K. M., & Hasin, D. S. (2010). The impact of institutional discrimination on psychiatric disorders in lesbian, gay, and bisexual populations: A prospective study. *American Journal of Public Health*, 100(3), 452-459.
- Herd, G., & Kertzner, R. M. (2006). I do, but I can't: The impact of marriage denial on the mental health and sexual citizenship of lesbians and gay men in the United States. *Sexuality Research and Social Policy*, 3(1), 33-49.
- Herek, G. M., & Capitanio, J. P. (1996). Some of my best friends: Intergroup contact, concealable stigma, and heterosexuals' attitudes toward gay men and lesbians. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 22, 412-424.
- Herek, G. M. (2002). Gender gaps in public opinion about lesbians and gay men. *Public Opinion Quarterly*, 66, 40-66.
- Herek, G. M. (2006) Legal recognition of same-sex relationships in the United States—A social science perspective. *The American Psychologist*, 61(6), 607-621.
- Herek, G. M., Chopp, R., & Strohl, D. (2007). Sexual stigma: Putting sexual minority health issues in context. In I. Meyer & M. Northridge (Eds.), *The health of sexual minorities: Public health perspectives on lesbian, gay, bisexual, and transgender populations* (pp. 171-208). New York: Springer.
- Herek, G. M. (2009). Sexual stigma and sexual prejudice in the United States: A conceptual framework. In D. A. Hope (Ed.), *Contemporary perspectives on lesbian, gay, and bisexual identities* (pp. 65-111). New York, NY: Springer Science.
- Herek, G. M., Gillis, J. R., & Cogan, J. C. (2009). Internalized stigma among sexual minority adults: Insights from a social psychological perspective. *Journal of Counseling Psychology*, 56, 32-43.
- Herek, G. M. & MacClemore, K. A. (2013). Sexual Prejudice. *Annual Review of Psychology*, 64, 309-333.
- Hollekim, R., Slaatten, H. & Anderssen, N. (2012). A Nationwide Study of Norwegian Beliefs About Same-sex Marriage and Lesbian and Gay Parenthood. *Sex Res Soc Policy* 9, 15-30.
- Hooghe, M., & Meeusen, C. (2013). Is same-sex marriage legislation related to attitudes toward homosexuality? *Sexuality Research & Social Policy: Journal of NSRC*, 10(4), 258-268.

- Hosking, G., & Ripper, M. (2012). In the best interests of the (silenced) child. The mobilisation of children of lesbian and gay parents to reinforce heteronormativity. *Australian Feminist Studies*, 27(72), 171-188.
- Hull, K. E. (2003). The cultural power of law and the cultural enactment of legality: The case of same-sex marriage. *Law and Social Inquiry*, 28(3), 629-657.
- Ioverno, S., Carone, N., Lingiardi, V., Nardelli, N., Pagone, P., Pistella, J., Salvati, M., Simonelli, A., & Baiocco, R. (2017). Assessing prejudice toward two-father parenting and two-mother parenting: The beliefs on same-sex parenting scale. *The Journal of Sex Research*, 55(4-5), 1-12.
- Ioverno, S., Baiocco, R., Lingiardi, V., Verrastro, V., D'Amore, S. & Green, R. J. (2018). Attitudes towards same-sex parenting in Italy: the influence of traditional gender ideology. *Culture, Health & Sexuality*, 21, 188-204.
- Josephson, J. (2005). Citizenship, same-sex marriage, and feminist critiques of marriage. *Perspectives on Politics*, 3(2), 269-84.
- Kantsa, V. & Chalkidou, A. (2014). Doing family in the space between the laws: Notes on lesbian motherhood in Greece. *Lambda Nordica*, 19(3-4), 86-108.
- Katsea-Sarantou, D. (2020). Gay male parenting in Greece Examining families of choice, accessed online March 2022.
- Kitzinger, C., & Wilkinson, S. (2004). Social advocacy for equal marriage: The politics of “rights” and the psychology of “mental health”. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 4(1), 173-194.
- Kopels, S. (1998). Wedded to the status quo: Same-sex marriage after *Baehr v. Lewin*. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 8(3), 69-81.
- Lampis, J., De Simone, S., Fenu, N., & Muggianu, M. G. (2017). In famiglia tutto bene? Adattamento diadico, coesione e conflitto nelle coppie composte da persone gay e lesbiche. *Psicologia della Salute*, 1, 76-96.
- Lannutti, P. J. (2005). For better or worse: Exploring the meanings of same-sex marriage within the lesbian, gay, bisexual and transgendered community. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22(1), 5-18.
- LaSala, M. C. (2007) Too many eggs in the wrong basket: A queer critique of the same-sex marriage movement. *Social Work*, 52(2), 181-183.
- Lasio, D., Serri, F., Ibba, I., & de Oliveira, J. M. (2019). Hegemony and heteronormativity: Homonormative discourses of LGBTQ activists about lesbian and gay parenting. *Journal of Homosexuality*, 66(8), 1058-1081.

- Lasio D., Lampis, J., Spiga, R., & Serri, F. (2020). Lesbian and Gay Individual Parenting Desires in Heteronormative Contexts. *Europe's Journal of Psychology*, 16(2), 210-228.
- Lee, T.-T., & Hicks, G. (2013). An analysis of factors affecting attitudes toward same-sex marriage: Do the media matter? *Journal of Homosexuality*, 58(10), 1391-1408.
- Lewis, G. B., & Gossett, C. W. (2008). Changing public opinion on same-sex marriage: The case of California. *Politics and Policy*, 36(1), 4-30.
- Lewis, G. B. (2011). The friends and family plan: Contact with gays and support for gay rights. *Policy Studies Journal*, 39(2), 217-238.
- Lingiardi, V., Baiocco, R., & Nardelli, N. (2012). Measure of internalized sexual stigma for lesbians and gays: A new scale. *Journal of Homosexuality*, 59(8), 1191-1210.
- Lingiardi, V., & Carone, N. (2016). Lesbian mothers, gay fathers: An inconceivable conception? *Giornale Italiano di Psicologia*, 43, 57-79.
- Lingiardi, V., Nardelli, N., Ioverno, S., Falanga, S., Di Chiacchio, C., Tanzilli, A., & Baiocco, R. (2016). Homonegativity in Italy: Cultural issues, personality characteristics, and demographic correlates with negative attitudes toward lesbians and gay men. *Sexuality Research & Social Policy*, 13(2), 95-108.
- Loftus, J. (2001) America's Liberalization in Attitudes Toward Homosexuality, 1973-1998. *American Sociological Review*, 66, 762-782.
- Lopes, D., de Oliveira, J. M., Nogueira, C., & Grave, R. (2017). The social determinants of polymorphous prejudice against lesbian and gay individuals: The case of Portugal. *Sexuality Research & Social Policy*, 14(1), 56-70.
- Lottes, I. L., & Alkula, T. (2011). An investigation of sexuality-related attitudinal patterns and characteristics related to those patterns for 32 European countries. *Sexuality Research and Social Policy*, 8, 77-92.
- Lowe, N. (2009). A study into the rights and legal status of children being brought up in various forms of marital or non-marital partnerships and cohabitation. *Committee of Experts on Family Law*. Retrieved from <http://www.coe.int/>.
- Mahay, J., & Lewin, A. C. (2007). Age and desire to marry. *Journal of Family Issues*, 28, 706-723.
- Mallon, Gerald. (2000). Gay Men and Lesbians as Adoptive Parents. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 11, 1-22.

- Massey, S. G. (2007). Sexism, heterosexism, and attributions about undesirable behaviour in children of gay, lesbian, and heterosexual parents. *Journal of GLBT Family Studies*, 3, 457-483.
- Massey, S. G., Merriwether, A. M., & Garcia, J. R. (2013). Modern prejudice and same-sex parenting: Shifting judgments in positive and negative parenting situations. *Journal of GLBT Family Studies*, 9(2), 129-151.
- McCutcheon, J., & Morrison, M. A. (2015). The effect of parental gender roles on students' attitudes toward lesbian, gay, and heterosexual adoptive couples. *Adoption Quarterly*, 18(2), 138-167.
- McLeod, A. C., Crawford, I., & Zechmeister, J. (1999). Heterosexual undergraduates' attitudes toward gay fathers and their children. *Journal of Psychology & Human Sexuality*, 11(1), 43-62.
- Meezan, W. & Rauch, J. (2005) Gay Marriage, Same-Sex Parenting, and America's Children. *The Future of Children*, 15, 97-115.
- Merino, S. M. (2013). Contact with gays and lesbians and same-sex marriage support: The moderating role of social context. *Social Science Research*, 42(4), 1156-1166.
- Meyer, J. (1990). Guess who's coming to dinner this time? A study of gay intimate relationships and the support of those relationships. *Journal of Homosexuality*, 16, 59-82.
- Meyer, I. H. (2003). Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence. *Psychological Bulletin*, 129, 674-697.
- Mohipp, C. & Morry, M. (2004). The Relationship of Symbolic Beliefs and Prior Contact to Heterosexuals' Attitudes Toward Gay Men and Lesbian Women. *Canadian Journal of Behavioural Science/Revue canadienne des sciences du comportement*, 36, 36-44.
- Mohr, J. J., & Daly, C. A. (2008). Sexual minority stress and changes in relationship quality in same-sex couples. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25, 989-1007.
- Morrison, M. & Morrison, T. (2002). Development and Validation of a Scale Measuring Modern Prejudice Toward Gay Men and Lesbian Women. *Journal of Homosexuality*, 43, 15-37.

- Morse, C., McLaren, S., & McLachlan, A. (2007). The attitudes of Australian heterosexuals toward same-sex parents. *Journal of GLBT Family Studies*, 3, 425-455.
- Moskowitz, D. A., Rieger, G., & Roloff, M. E. (2010). Heterosexual attitudes toward same-sex marriage. *Journal of Homosexuality*, 57(2), 325-336.
- Mucchi-Faina, A., Pacilli, M. G., & Verma, J. (2010). The two faces of familism: A cross-cultural research in India and Italy. *Psychological Studies*, 55, 365-373.
- Newman, B. S. (2007). College students' attitudes about lesbians: What difference does 16 years make? *Journal of Homosexuality*, 52, 249-265.
- Olson, L. R., Cadge, W., & Harrison, J. T. (2006). Religion and public opinion about same-sex marriage. *Social Science Quarterly*, 87(2), 340-360.
- Oswald, R. F. (2002). Who am I in relation to them? Gay, lesbian, and queer people leave the city to attend rural family weddings. *Journal of Family Studies*, 23, 323-348.
- Oswald, R., Blume L. & Marks, S. (2005). Decentering heteronormativity: a model for family studies. In Bengtson, V. L., Acock, A. C., Allen, K. R., Dilworth-Anderson, P., & Klein, D. M. In *Sourcebook of family theory and research*. SAGE Publications, Inc. pp. 143-165.
- Overby, M. & Barth, J. (2002). Contact, Community Context, and Public Attitudes Toward Gay Men and Lesbians. *Polity*, 34(4), 433-456.
- Pacilli, M. G., Taurino, A., Jost, J. T., & van der Toorn, J. (2011). System justification, right-wing conservatism, and internalized homophobia: Gay and lesbian attitudes toward same-sex parenting in Italy. *Sex Roles*, 65, 580-595.
- Pacilli, M. G., Pagliaro, S., Taurino, A., Spaccatini, F., Giovannelli, I., Massaro, G., & Caporale, F. (2017). Impact of gender essentialism on heterosexuals' negative attitudes toward same-sex parenting. *Psicologia Sociale*, 12(3), 317-334.
- Paige, R. U. (2005). Sexual orientation, parents, & children: APA policy statement. *American Psychologist*, 60, 436-511.
- Paolini, D. (2019). L'ostracismo e le sue conseguenze: una rassegna della letteratura [The ostracism and its consequences: A review of literature]. *Psicologia Sociale*, 3, 317-342.
- Patterson, C. J. (1992). Children of lesbian and gay parents. *Child Development*, 63, 1025-1042.

- Patterson, C. J. (2005). Lesbian and gay parents and their children: Summary of research findings. In *Lesbian and gay parenting: A resource for psychologists* (2nd Edition) (pp. 5-79). Washington, DC: American Psychological Association.
- Patterson, C. J. (2017). Parents' sexual orientation and children's development. *Child Development Perspectives*, 11(1), 45-49.
- Patterson, C. J., & Riskind, R. G. (2010). To be a parent: Issues in family formation among gay and lesbian adults. *Journal of GLBT Family Studies*, 6, 326-340.
- Pavlou, M. (2009) Homophobia in Greece. Love for equality. Retrieved February 2022, from https://www.academia.edu/3248352/Homophobia_in_Greece.
- Pawelski, J. G., Perrin, E. C., Foy, J. M., Allen, C. E., Crawford, J. E., Del Monte, M., & Vickers, D. L. (2006). The effects of marriage, civil union, and domestic partnership laws on the health and well-being of children. *Pediatrics*, 118, 349-364.
- Pearl, M. & Paz Galupo, M. (2007). Development and Validation of the Attitudes Toward Same-Sex Marriage Scale. *Journal of Homosexuality*, Vol. 53(3), 117-134.
- Pennington, J., & Knight, T. (2011). Through the lens of hetero-normative assumptions: Re- thinking attitudes towards gay parenting. *Culture, Health and Sexuality*, 13(1), 59-72.
- Petrucelli, I., Baiocco, R., Ioverno, S., Pistella, J., & D'Urso, G. (2015). Possible families: A study on attitudes toward same-sex family. *Giornale italiano di psicologia*, 42(4), 805-828.
- Pistella, J., Tanzilli, A., Ioverno, S., Lingiardi, V., & Baiocco, R. (2018). Sexism and attitudes toward same-sex parenting in a sample of heterosexuals and sexual minorities: The mediation effect of sexual stigma. *Sexuality Research & Social Policy*, 15(2), 139-150.
- Polikoff, N. D. (2000). Recognizing partners but not parents/ recognizing parents but not partners: Gay and lesbian family law in Europe and the United States. *17 New York Law School Journal of Human Rights*, 711, 730-750.
- Ponce, N. A., Cochran, S. D., Pizer, J. C., & Mays, V. M. (2010). The effects of unequal access to health insurance for same-sex couples in California. *Health Affairs*, 29, 1539-1548.

- Reczek, C. (2020). Sexual- and gender-minority families: A 2010 to 2020 decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 82(1), 300-325.
- Riggle, E. D. B., Rostosky, S. S., & Horne, S. G. (2010). Psychological distress, wellbeing and legal recognition in same-sex couple relationships. *Journal of Family Psychology*, 24(1), 82-86.
- Rincon, M., & Lam, T. B. (2011). The perspectives of Latina mothers on Latina lesbian families. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(4), 334-349.
- Robinson, M. A., & Brewster, M. E. (2014). Motivations for fatherhood: Examining internalized heterosexism and gender-role conflict with childless gay and bisexual men. *Psychology of Men & Masculinity*, 15, 49-59.
- Rollè, L., Chinaglia, L., Curti, L., Magliano, A., Trombetta, T., Caldarera, A. M., et al. (2018). Attitudes of Italian group toward homosexuality and same-sex parenting. *Journal of Psychology and Psychotherapy Research*, 5, 10-25.
- Rossi, R., Todaro, E., Torre, G., & Simonelli, C. (2010). Omosessualità e desiderio di genitorialità: Indagine esplorativa su un gruppo di omosessuali italiani. *Rivista di Sessuologia Clinica*, 17(1), 23-39.
- Rostosky, S. S., Riggle, E. D. B., Horne, S. G., & Miller, A. D. (2009). Marriage amendments and psychological distress in lesbian, gay and bisexual (LGB) adults. *Journal of Counseling Psychology*, 56, 56-66.
- Rowlands, I., & Lee, C. (2006). Choosing to have children or choosing to be childfree: Australian students' attitudes toward the decisions of heterosexual and lesbian women. *Australian Psychologist*, 41, 55-59.
- Ryan, S.D., Bedard, L.E., & Gertz, M.G. (2007). The influence of gender on the placement of children with gay or lesbian adoptive parents. *Journal of GLBT Family Studies*, 3, 15-34.
- Rye, B. J., & Meaney, G. J. (2010). Self-defense, sexism, and etiological beliefs: Predictors of attitudes toward gay and lesbian adoption. *Journal of GLBT Family Studies*, 6(1), 1-24.
- Santos, A. C. (2013). *Social movements and sexual citizenship in Southern Europe*. Basingstoke, United Kingdom: Palgrave Macmillan.
- Sbordone, A. J. (1993). Gay men choosing fatherhood. *Dissertation Abstracts International*, 54(6), 3351.

- Scandurra, C., Bacchini, D., Esposito, C., Bochicchio, V., Valerio, P., & Amodeo, A. L. (2019). The influence of minority stress, gender, and legalization of civil unions on parenting desire and intention in lesbian women and gay men: Implications for social policy and clinical practice. *Journal of GLBT Family Studies*, 15(1), 76-100.
- Schwartz, J. (2010). Investigating differences in public support for gay rights issues. *Journal of Homosexuality*, 57, 748-759.
- Schwartz, S. H., & Rubel, T. (2005). Sex differences in value priorities: Cross-cultural and multimethod studies. *Journal of Personality and Social Psychology*, 89, 1010-1028.
- Sherkat, D. E., de Vries, K. M., & Creek, S. (2010). "Race, Religion, and Opposition to Same-Sex Marriage." *Social Science Quarterly*, 91, 80-98.
- Sherkat, D. E., Powell-Williams, M., Maddox, G., & de Vries K. M. (2011). "Religion, Politics, and Support for Same-Sex Marriage in the United States, 1988-2008." *Social Science Research*, 40, 167-80.
- Short, E., Riggs, D. W., Perlesz, A., Brown, R., & Kane, G. (2007). Lesbian, gay, bisexual and transgender (LGBT) parented families: A literature review prepared for the Australian Psychological Society. *The Australian Psychological Society*. Technical Report of the Australian Psychological Society.
- Siebert, D., Chonody, J., Rutledge, S., & Killian, M. (2008). The Index of Attitudes Toward Homosexuals 30 Years Later: A Psychometric Study. *Research on Social Work Practice*, 19, 214-220.
- Sigillo, A. E., Miller, M. K., & Weiser, D. A. (2012). Attitudes toward nontraditional women using IVF: The importance of political affiliation and religious characteristics. *Psychology of Religion and Spirituality*, 4(4), 249-263.
- Slater, S. (1995). *The lesbian family life cycle*. New York: Free Press.
- Solomon, S. E., Rothblum, E. D., & Balsam, K. (2004). Pioneers in partnership: Lesbian and gay male couples in civil unions compared with those not in civil unions and married heterosexual siblings. *Journal of Family Psychology*, 18, 275-286.
- Spidsberg, B. D. (2007). Vulnerable and strong – lesbian women encountering maternity care. *Journal of Advanced Nursing*, 60(5), 478-486.

- Stearns, D. C., & Sabini, J. (1997). Dyadic adjustment and community involvement in same sex couples. *Journal of Gay, Lesbian, and Bisexual Identity*, 2, 265-283.
- Stiers, G. (1999). *From this day forward: Commitment, marriage, and family in lesbian and gay relationships*. New York: St. Martin's Press.
- Swank, E., & Raiz, L. (2010). Predicting the support of same-sex relationship rights among social work students. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 22, 149-164.
- Szymanski, D. M., Kashubeck-West, S., & Meyer, J. (2008). Internalized heterosexism. *The Counseling Psychologist*, 36, 525-574.
- Tasker, F. (2010). Same-sex parenting and child development: Reviewing the contribution of parental gender. *Journal of Marriage and Family*, 72, 35-40.
- Tasker, F., & Patterson, C. J. (2008). Research on gay and lesbian parenting: Retrospect and prospect. *Journal of GLBT Family Studies*, 3, 9-34.
- Todd, N. R., & Ong, K. S. (2012). Political and theological orientation as moderators for the association between religious attendance and attitudes toward gay marriage for white Christians. *Psychology of Religion and Spirituality*, 4(1), 56-70.
- Treas, J. (2002). "How Cohorts, Education, and Ideology Shaped a New Sexual Revolution on American Attitudes Toward Nonmarital Sex, 1972-1998." *Sociological Perspectives*, 45, 267-83.
- Trub, L., Quinlan, E., Starks, T. J., & Rosenthal, L. (2017). Discrimination, internalized homonegativity, and attitudes toward children of same-sex parents: Can secure attachment buffer against stigma internalization? *Family Process*, 56, 701-715.
- Tully, C. T. (1994) To boldly go where no one has gone before: The legalization of lesbian and gay marriages. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 1(1), 73-87.
- Tusl, M., Gato, J., Tasker, F., & Figueroa, V. (2020). Czech psychology students' attitudes towards same-sex parenting. *Psychology & Sexuality*, 11(3), 211-243.
- van den Akker, H., van der Ploeg, R., & Scheepers, P. (2012). Disapproval of homosexuality: Comparative research on individual and national determinants of disapproval of homosexuality in 20 European Countries. *International Journal of Public Opinion Research*, 25(1), 64-86.

- Vecho, O., Gross, M., Gratton, E., D'Amore, S., & Green, R.J. (2019). Attitudes toward Same-Sex Marriage and Parenting, Ideologies, and Social Contacts: the Mediation Role of Sexual Prejudice Moderated by Gender. *Sexuality Research and Social Policy*, 16, 44-57.
- Vittinghoff, E., Glidden, D.V., Shiboski, S.C. & McCulloch, C.E. (2011) *Regression Methods in Biostatistics: Linear, Logistic, Survival, and Repeated Measures Models*. 2nd ed. 2012 edition. Springer; 2011.
- Voultzos, P., Zymvragou, C., Raikos, N., & Spiliopoulou, C. C. (2019). Lesbians' experiences and attitudes towards parenthood in Greece. *Culture, Health & Sexuality*, 21, 108-120.
- Wainright, J. L., Russell, S. T., & Patterson, C. J. (2004). Psychosocial adjustment, school outcomes, and romantic relationships of adolescents with same-sex parents. *Child Development*, 75, 1886-1898.
- Walls, N. (2010). Religion and Support for Same-Sex Marriage: Implications from the Literature. *Journal of Gay & Lesbian Social Services: Issues in Practice, Policy & Research*, 22, 112-131.
- Webb S., & Chonody J. (2012). Marriage Equality in Australia: The Influence of Attitudes Toward Same-sex Parenting. *Gay & Lesbian Issues and Psychological Review*, 8(3), 165-177.
- Webb, S., & Chonody, J. (2014). Heterosexual Attitudes Toward Same-Sex Marriage: The Influence of Attitudes Toward Same-Sex Parenting. *Journal of GLBT Family Studies*, 10(4), 404-421.
- Webb, S. N., Chonody, J. M., & Kavanagh, P. S. (2017). Attitudes toward same-sex parenting: An effect of gender. *Journal of Homosexuality*, 64(11), 1583-1595.
- West, S. G., Finch, J. F., & Curran, P. J. (1995). Structural equation models with nonnormal variables: Problems and remedies. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues, and applications* (pp. 56–75). Sage Publications, Inc.
- Weston, K. (1991). *Families we choose: Lesbians, gays, kinship*. New York, NY, USA: Columbia University Press.
- Whitehead, A.L. (2018). "Homosexuality, Religion, and the Family: The Effects of Religion on Americans' Appraisals of the Parenting Abilities of Same-Sex Couples." *Journal of Homosexuality*, 65(1), 42-65.

- Whitley, B. E. (2009). Religiosity and attitudes toward lesbians and gay men: A meta-analysis. *The International Journal for the Psychology of Religion*, 19(1), 21-38.
- Wight, R. G., LeBlanc, A. J., & Badgett, M. V. L. (2013). Same-sex legal marriage and psychological well-being: Findings from the California health interview survey. *American Journal of Public Health*, 103(2), 339-346.
- Worthen, M.G.F. 2013. "An Argument for Separate Analyses of Attitudes toward Lesbian, Gay, Bisexual Men, Bisexual Women, MtF and FtM Transgender Individuals." *Sex Roles*, 68(11-12), 703-723.
- Worthington, R. L., Dillon, F. R., & Becker-Schutte, A. M. (2005). Development, reliability and validity of the lesbian, gay and bisexual knowledge and attitudes scale for heterosexuals (LGB-KASH). *Journal of Councelling Psychology*, 52(1), 104-118.
- Zhao, R. & Zheng, Y. (2020). Child Development in Same-Sex Families: Beliefs of Chinese Lesbians, Gays, and Heterosexuals. *Sexuality Research and Social Policy*.

Παράρτημα

Πίνακας 1

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

	<u>n</u>	<u>%</u>	<u>M</u>	<u>SD</u>
Φύλο				
Ανδρας	37	21,8		
Γυναίκα	124	72,9		
Άλλο	9	5,3		
Σεξουαλικός προσανατολισμός				
Ετεροφυλόφιλος	105	61,8		
Ομοφυλόφιλος	27	15,9		
Αμφιφυλόφιλος	29	17,1		
Άλλο	9	5,3		
Ηλικία			32,5	12,07
Τόπος κατοικίας				
Αστικό κέντρο-προάστια	84	49,4		
Μεγάλη πόλη-πρωτεύουσα νομού	67	39,4		
Μικρή πόλη-κωμόπολη	17	10		
Χωριό-ύπαιθρος	2	1,2		
Εκπαίδευση				
Λιγότερες από 6 τάξεις υποχρεωτικής εκπαίδευσης	0			
Τουλάχιστον 6 τάξεις υποχρεωτικής εκπαίδευσης	0			
Τουλάχιστον 9 τάξεις υποχρεωτικής εκπαίδευσης	0			
Λύκειο	8	4,7		
Μεταλυκειακή εκπαίδευση (π.χ. ΙΕΚ)	17	10		
Πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ΑΕΙ, ΤΕΙ)	80	47,1		

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Μεταπτυχιακές σπουδές	59	34,7
Διδακτορικό	6	3,5
οικογενειακή κατάσταση		
Ελεύθερος/η/ο	61	35,9
Σε ανεπίσημη σχέση	20	11,8
Σε σοβαρή σχέση	58	34,11
Παντρεμένος/η/ο	24	14,11
Διαζευγμένος/η/ο	6	3,5
Χήρος/α/ο	1	0,58
Με παιδιά/ά	8	4,71
πολιτική τοποθέτηση		
Ακροδεξιά	0	
Δεξιά	8	4,7
Κέντρο	24	14,1
Αριστερά	65	38,2
Αρκοαριστερά	9	5,3
Καμία πολιτική τοποθέτηση	64	37,6

Πίνακας 2*Δείκτης Αξιοπιστίας Cronbach α*

	<u>Αριθμός λημμάτων</u>	<u>α</u>
ATSM	17	.93
BOSSP	22	.96
BCASSFS	14	.92
SRQ	13	.81
MHS	24	.96

Πίνακας 3

Ανάλυση Συνσχέτισης Μεταξύ Των Ποσοτικών Μεταβλητών Της Έρευνας

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1. ATSM		.85**	-,71**	-,65**	-,78**	,11	.43	-,30**	-,29**	,14	,16*	,16*	,21	-,18*
2. BOSSP			-,68**	-,58**	-,76**	,06	-,15	-,31**	-,24**	,10	,14	,11	,30	-,18*
3. BCASSFS				,59**	,73**	,01	,61*	,31**	,30**	-,16*	-,25**	-,26**	-,37	,04
4. SRQ					,72**	-,28	,39	,26**	,32**	-,08	-,10	-,05	,02	,12
5. MHS						-	-	,38**	,37**	-,11	-,14	-,14	-	,16
6. MISSG							-	,08	,20	-,31	-,33	-,01	-,51	-,42
7. MISSL								,17	-,03	,38	,22	-,45	-,61*	-,09
8. Θρησκευέσθαι (σημασία)									,66**	-,10	-,08	-,06	,00	-,01
9. Θρησκευέσθαι (συχνότητα)										-,14	-,05	-,07	-,17	-,05
10. Επαφή άτομα ΛΟ											,64**	,40**	-,05	,17*
11. Επαφή ζευγάρια ΛΟ												,64**	-,03	,17*
12. Επαφή γονείς ΛΟ													,12	,15*
13. Αποκάλυψη σεξουαλικότητας														-,03
14. Ηλικία														

* $p < .05$, ** $p < .001$

Πίνακας 4

Σύνοψη Σταθμισμένης Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: ATSM)

	β	R^2	ΔR^2	ΔF	df
1. Φύλο (1,2) ⁷	-,453, .333	.072	.072	2,107	5,136
Εκπαίδευση	.305				
Σεξουαλικός προσανατολισμός	-,807				
Ηλικία	-,084				
2. Πολιτική τοποθέτηση	.593	.159	.087	2,703*	5,131
Θρησκευέσθαι (σημασία)	-,882				
Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	.787				
Επαφή (άτομα ΛΟ)	.031				
Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	.140				
3. SQR	-,243	.500	.341	43,952**	2,129
MHI	-,210				

* $p < .05$, ** $p < .001$

Πίνακας 5

Σύνοψη Σταθμισμένης Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: BOSSP)

	β	R^2	ΔR^2	ΔF	df
1. Φύλο (1,2) ⁸	-1,411, -.506	.329	.329	13,343**	5,136
Εκπαίδευση	,063				
Σεξουαλικός προσανατολισμός	,326				
Ηλικία	-,136				
2. Πολιτική τοποθέτηση	.430	.419	.090	3,344**	6,130
Θρησκευέσθαι (σημασία)	-1,495				
Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	1,997				
Επαφή (άτομα ΛΟ)	.028				
Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	-,118				
Επαφή (γονείς ΛΟ)	.504				
3. SQR	-,176	.606	.188	30,512**	2,128
MHI	-,191				

** $p < .001$

Πίνακας 6

Σύνοψη Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: BCASSFS)

	β	R^2	ΔR^2	ΔF	df
1. Φύλο (1,2) ⁹	-1,052, 1,466	.172	.172	5,631**	5,136

⁷ Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.

⁸ Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.

⁹ Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Εκπαίδευση	.036				
Σεξουαλικός προσανατολισμός	3,614				
Ηλικία	-,053				
2. Πολιτική τοποθέτηση	-1,009	.303	.132	4,099**	6,130
Θρησκευέσθαι (σημασία)	.906				
Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	-,680				
Επαφή (άτομα ΛΟ)	-,026				
Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	.068				
Επαφή (γονείς ΛΟ)	-,599				
3. SQR	.198	.633	.329	57,351**	2,129
MHI	.290				

**p<.001

Πίνακας 7*Σύνοψη Σταθμισμένης Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: ATSM)*

	β	R ²	ΔR ²	ΔF	df
1. Φύλο (1,2) ¹⁰	1,130,	.148	.148	5,619**	5,162
Εκπαίδευση	.1,161				
Σεξουαλικός προσανατολισμός	.143				
Ηλικία	2,445				
	-,075				
2. Πολιτική τοποθέτηση	.525	.185	.037	1,423	5,157
Θρησκευέσθαι (σημασία)	-,411				
Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	.105				
Επαφή (άτομα ΛΟ)	.005				
Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	.049				
3. SQR	-,523	.412	.227	60,188**	1,156

**p<.001

Πίνακας 8*Σύνοψη Σταθμισμένης Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: BOSSP)*

	β	R ²	ΔR ²	ΔF	df
1. Φύλο (1,2) ¹¹	-3,094, 2,408	.194	.194	7,871**	5,162
Εκπαίδευση	.978				
Σεξουαλικός προσανατολισμός	8,557				
Ηλικία	-,103				
2. Πολιτική τοποθέτηση	2,650	.306	.111	4,185**	6,157
Θρησκευέσθαι (σημασία)	-3,242				
Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	1,352				

¹⁰ Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.¹¹ Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΜΟΦΥΛΟ ΓΑΜΟ & ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΗ ΓΟΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

	Επαφή (άτομα ΛΟ)	.002				
	Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	.073				
	Επαφή (γονείς ΛΟ)	.332				
3.	SQR	-.674	.402	.096	25,084**	1,156

**p<.001

Πίνακας 9*Σύνοψη Ιεραρχικής Πολλαπλής Παλινδρόμησης (Εξαρτημένη: BCASSFS)*

		β	R ²	ΔR ²	ΔF	df
1.	Φύλο (1,2) ¹²	.184, 1,164	.188	.188	7,532**	5,162
	Εκπαίδευση	-,051				
	Σεξουαλικός προσανατολισμός	5,293				
	Ηλικία	-,006				
2.	Πολιτική τοποθέτηση	-,748	.315	.127	4,858**	6,157
	Θρησκευέσθαι (σημασία)	1,653				
	Θρησκευέσθαι (συχνότητα)	-,439				
	Επαφή (άτομα ΛΟ)	.011				
	Επαφή (ζευγάρια ΛΟ)	-.096				
	Επαφή (γονείς ΛΟ)	-,702				
3.	SQR	.533	.511	.196	62,695**	1,156

**p<.001

¹² Για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκαν εικονικές μεταβλητές.

Πίνακας 10

Ανάλυση Συσχέτισης Μεταξύ Των Ποσοτικών Μεταβλητών Της Έρευνας (μόνο για το ομοφυλόφιλο δείγμα)

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1. ATSM		.21	-.07	-.20	.11	.43	,09	,24	,04	,17	,09	,21	-,04
2. BOSSP			-,50**	-,24	,06	-,15	-,41*	,01	-,07	,08	,03	,30	-,26
3. BCASSFS				,37	,01	,61*	,16	,09	,13	,00	-,28	-,37	,18
4. SRQ					-,28	,39	,11	,12	-,08	,20	-,07	,02	,58**
5. MISSG						-	,08	,20	-,31	-,33	-,01	-,51	-,42
6. MISSL							,17	-,03	,38	,22	-,45	-,61*	-,09
7. Θρησκεύεσθαι (σημασία)								,40*	-,23	-,06	,21	,00	-,07
8. Θρησκεύεσθαι (συχνότητα)									-,21	,24	-,06	-,17	,16
9. Επαφή άτομα ΛΟ										,49**	,28	-,05	,31
10. Επαφή ζευγάρια ΛΟ											,30	-,03	,62**
11. Επαφή γονείς ΛΟ												,12	,24
12. Αποκάλυψη σεξουαλικότητας													-,03
13. Ηλικία													

* $p < .05$, ** $p < .001$

Πίνακας 11

Έλεγχος t για δύο ανεξάρτητα δείγματα

	<u>Άνδρας</u> n=15		<u>Γυναίκα</u> n=12		t(25)	p	Cohen's d
	M	SD	M	SD			
BOSSP	106,2	4,19	108,58	4,6	-1,41	,086	4,369
BCASSFS	24,27	7,57	23,08	8,6	,38	,354	8,039

p>.05